

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 26 Ἰουνίου 1874, ἡμέρα Κυριακῆ, ὥρα 10 π. μ. συνελθόντων εἰκοσιπέντε ἐταίρων τῆς ἀρχαιολογικῆς Ἀθηνῶν Ἐταιρίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ εἰς γενικὴν ἐπέτειον συνέλευσιν, προσεφώνησεν αὐτοὺς ὁ πρόεδρος τῆς Ἐταιρίας Φίλιππος Ἰωάννου ὡς ἑξῆς·

Ἐπιμοι κέριοι Συνέταιροι·

Κοινὴ τις φροντίς καὶ ἐπιθυμία, ἡ τῆς τιμῆς καὶ ἐπιστημονικῆς ὠφελείας τῆς φιλιτάτης ἡμῶν πατρίδος, συνήγαγον πάλιν ἡμᾶς σήμερον ἐνταῦθα, ἵνα λάβωμεν γινῶσιν τῶν πραγμάτων τῆς ἡμετέρας Ἐταιρίας καὶ συσκεφθῶμεν περὶ τῶν ἀρμοδίων μέσων τῆς πρὸς τὸν σκοπὸν προόδου αὐτῆς. Βραχὺς εἶναι ὁ βίος τῶν ἀνθρώπων θεωρουμένων καθ' ἕκαστον καὶ ἡ δύναμις αὐτῶν οὕτω μικρά, ὥστε δὲν ἀρκεῖ νὰ παραγάγῃ μέγα τι δημόσιον ἀγαθόν· ἀλλ' ὁ βίος τῶν ἐκ πολλῶν ἀνθρώπων συγκεροτουμένων κοινωνιῶν καὶ ἐταιριῶν μηκύνεται ἐπὶ πλεῖστον· ἡ δὲ συλληπτικὴ αὐτῶν δύναμις αὐξάνεται τόσον, ὥστε πολυειδεῖς καὶ μεγίστας δυσχερείας ὑπερνικῶσα ἄγει αὐτὰς αἰεὶ ἐγγύτερον πρὸς τὸν προτεθειμένον σκοπὸν καὶ παρασκευάζει μέγιστα δημόσια ὠφελήματα. Παράδειγμα τῶν λεγομένων εἶναι αὐτὴ ἡ Ἀρχαιολ. ἡμῶν Ἐταιρία. Ἐξ ὀλίγων κατ' ἀρχὰς συγκεροτηθεῖσα καὶ μικροῦς πόρους ἔχουσα, νύξῃθη βαθμηδόν, χάρις

εἰς τὴν φιλοπατρίαν καὶ συνδρομὴν τῶν πανταχοῦ Ἑλλήνων, ἐκ-
 κρατύνθη κατ' ὀλίγον, ἀπέκτησε πόρους μεγαλητέρους κατέ-
 στη ἰκανὴ νὰ ἐπιχειρήσῃ ἔργα δαπανηρότερα, προξενούντα εἰς
 τὸ ἡμέτερον ἔθνος τιμὴν καὶ ὠφέλειαν. Εἶναι ἀλγθὲς ὅτι πολλὰ
 ἐμπόδια ἢ ἡμετέρα Ἑταιρία ἀπήντησεν ἕως τοῦδε καὶ ἀπαντᾷ
 ἔτι εἰς τὴν πορείαν τῆς· ἀλλὰ τὰ μὲν τούτων διὰ τῆς σπουδῆς
 αὐτῆς καὶ ἐπιμελείας ἤρθησαν ἤδη ἐκ μέσου· ἐλπίζεται δὲ ὅτι
 καὶ τῶν περιλειπομένων πολλὰ θέλουσιν ἀρθῆ κατ' ὀλίγον. Πρὸς
 τὴν ῥηθείσαν ἄρσιν τῶν ἐμποδίων καὶ καθόλου πρὸς τὴν πρό-
 δον τῆς Ἑταιρίας τὸ διοικητικὸν συμβούλιον, ὅπως ἐξ ἀρχῆς,
 οὕτω καὶ κατὰ τὸ νῦν λήγον ἔτος ἐπραξεν πᾶν ὅ,τι ἐδύνατο.
 Βεβλῆζον σταθερῶς καὶ ἀπαρχτρέπτως τὴν ὁδὸν τὴν φέρουσαν
 πρὸς τὸν μέγαν τῆς Ἑταιρίας σκοπόν, ἐσπούδασεν νὰ αὐξήσῃ
 κατὰ δύναμιν τοὺς πόρους τῆς Ἑταιρίας, νὰ σώσῃ ἀπὸ τῶν
 πολλῶν καὶ ποικίλων κινδύνων τὰ περιλειπούμενα ἔτι προϊόντα
 τῆς ἀρχαίας τέχνης καὶ καθόλου τὰ πολυειδῆ μνημεῖα τοῦ βίου
 τῶν ἀθανάτων ἡμῶν προγόνων, νὰ προβῆ περαιτέρω δι' ἀνασκα-
 φῶν εἰς τὴν ἀποκάλυψιν τῶν ἀρχαίων ἐκείνων, ὅσα πολλαχού
 ἔτι κείνται κεχωσμένα ὑπὸ τὴν γῆν, νὰ πλουτίσῃ δι' ἀγορᾶς τὸ
 ἀρχαιολογικὸν τῆς Μουσεῖον, νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν προσήκου-
 σαν τοῦ καταλόγου αὐτοῦ σύνταξιν, τὴν ὁποίαν προθύμως ἀπό-
 τινων ἑτῶν ἀνεδέχθη ὁ εἰς τὰ ἀρχαιολογικὰ ἐντριβῆς καὶ διὰ
 τὴν φιλοπονίαν του ἀξιέπαινος τῆς Ἑταιρίας Γραμματεὺς κύ-
 ριος Στ. Κουμανούδης, νὰ συντελέσῃ τὸ δέον εἰς τὴν ἐκδοσιν
 τῆς πολυειδῶς χρησίμου ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδος καὶ καθό-
 λου νὰ ἐκτελέσῃ μετὰ ζήλου τὰ ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ ἐπιβε-
 βλημένα εἰς αὐτὸ καθήκοντα. Ἐνῶ τὸ συμβούλιον χαίρει δι'
 ὅσα, ὡς ἤδη εἶπον, ἐδυνήθη κατὰ τὸ νῦν λήξαν ἔτος νὰ κατορ-
 θώσῃ πρόσφορα εἰς τὸν τῆς Ἑταιρίας σκοπόν, λυπεῖται ἐξ ἐτέ-
 ρου ὅτι δὲν ἐδυνήθη νὰ πράξῃ πᾶν ὅ,τι ἐπεθύμει κωλυθὲν ὑπὸ
 τῆς ὀλιγότητος τῶν χρηματικῶν πόρων καὶ ὑπὸ πολυειδῶν ἐμ-
 ποδίων, παρεμβαλλομένων συχνάκις εἰς τὴν ἐνέργειάν του. Τὰ

ἑμπόδια ταῦτα, κύριοι, εἶναι λυπηρότερα διὰ τοῦτο, διότι προ-
έρχονται, οὐχὶ τόσο ἐκ τῆς ἀμαθείας τῶν χωρικῶν, τῆς ὁποίας
τὰ ἀποτελέσματα εἶναι ὅπως οὖν συγγνωστά, ὅσον ἐκ τῆς αἰσ-
χροκερδείας ἀρχαιοκαπήλων τινῶν, οὐδεμίαν ἔθνικὴν φιλοτι-
μίαν ἔχόντων, ἀλλὰ χάριν ἀθλίου κέρδους τὴν κοινὴν ἡμῶν
πατρίδα ἀπογυμνοῦντων, μηδ' εὐλαβουμένων νὰ καταστήσωσιν
ἀντικείμενον ἑμπορίου καὶ αὐτὰ τῆς σεβασμίας ἡμῶν μητρὸς τὰ
ὄστα. Τὸ δὲ θλιβερότερον ὅτι πολλάκις καὶ ἄνθρωποι ἀνωτέ-
ρας κατέχοντες τῆς πολιτικῆς κοινωνίας βαθμίδας, ἐνίοτε δὲ
καὶ ὑπουργηματικοὶ ἐπιτετραχμένοι τῶν νόμων τὴν ἐκτέλεσιν,
θηρεύοντες κέρδος ἀθέμιτον, καταπατοῦσι φανερῶς ἢ ἀφανῶς
τὸν περὶ ἀρχαιοτήτων νόμον καὶ διὰ τοῦ ὀλεθρίου των παρα-
δείγματος διδάσκουσι τοὺς ἀμαθεστέρους τὴν πρὸς τοὺς νόμους
καθόλου ἀσέβειαν. Τίς θέλει τὸ πιστεύσῃ; Τὸ Συμβούλιον εὖ-
ρεν ἐνίοτε φανεράν ἢ κρυφίαν πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς Ἐταιρίας
ἀντίπραξιν καὶ παρὰ προσώπων τοιούτων, ἅτινα ὁ καταστατι-
κὸς τῆς πολιτείας θεσμὸς καθιστᾷ ἄμεσα τῆς βασιλείας ὄρ-
γανα, καὶ εἰς ἃ δίδεται ὑπερτέρα δύναμις πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν
νόμων τοῦ βασιλείου. Μ' ὅλα ταῦτα, κύριοι, ἡ ἀξιοκατάκριτος
διάθεσις καὶ διαγωγὴ ὀλίγων, εἴτε ἀνήκουσιν οὗτοι εἰς τὴν τά-
ξιν τῶν χυδαίων καὶ ἀμαθῶν, εἴτε καὶ εἰς ἀνωτέρας τάξεις
τῆς κοινωνίας, δὲν δύναται νὰ ματαιώσῃ τῆς ἡμετέρας Ἐται-
ρίας τὴν ἐπίμονον καὶ διηνεκῆ ἐνέργειαν. Ἐταιρίαι συγκειμένη
ἐξ ἀνδρῶν ἐκλεκτῶν τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας, ἐμπνεομένων
ὑπὸ φιλοπατρίας ἀληθινῆς, θερμαινομένων ὑπὸ ζήλου πρὸς πᾶν
καλὸν καὶ ἀγαθὸν καὶ τίμιον, δὲν ἀποθνήσκει, δὲν ἀπαυδᾷ. Ἄς
ἔχωμεν θάρρος ὅτι αὕτη θέλει ζήσῃ ἐπὶ χρόνον μακρότατον,
θέλει στερεωθῆ καὶ κρατυθῆ βαθμηδὸν διὰ τῆς συνδρομῆς καὶ
συμπράξεως τῶν πανταχοῦ φιλοτίμων ὁμογενῶν καὶ θέλει ἰ-
σχύσῃ νὰ καταπαλάσῃ τὴν ἀσέβειαν ἐκείνων, οἵτινες φθείρουσι
τὰ ἀρχαῖα, ἢ ἐνεργοῦσιν ὅπως δὴ ποτε τῆς φίλης ἡμῶν πατρί-
δος τὴν γύμνωσιν.

Τὰ ὀλίγα ταῦτα, ἔντιμοι κύριοι Συνέταιροι, ἔκρινα ἀρμόδιον νὰ προτάξω εἰσαγωγικῶς τῆς σημερινῆς λογοδοσίας τοῦ Συμβουλίου, παραχωρῶν τὴν λεπτομέρειαν ταύτης εἰς τὸν ἔντιμον Γραμματέα τῆς Ἑταιρίας κύριον Στέφανον Κουμανούδην καὶ εἰς τὸν ἔντιμον αὐτῆς ταμίαν κύριον Π. Γιαννόπουλον, ἐξ ὧν ἐκεῖνος μὲν θέλει ἐκθέσῃ πρὸς ὑμᾶς κατὰ τὸ παραδεδεγμένον ἔθος λεπτομερέστερον τὰς κατὰ τὸ λήγον ἔτος πράξεις τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου, οὗτος δὲ τὴν ἐτησίαν πρόσοδον καὶ δαπάνην καὶ καθόλου τὰ οἰκονομικὰ τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας. Ἐκ τῶν δύο τούτων ἐκθέσεων θέλετε πληροφορηθῆ, ἔντιμοι Συνέταιροι, ὅτι τὸ νῦν λήγον ἔτος δὲν παρήλθεν ἄγονον καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς Ἑταιρίας ἀσυντελές, ἀλλὰ καὶ τὰ ἔργα ταύτης καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ βασιλείου προώδευσαν καὶ ἡ χρηματικὴ πρόσοδος κατὰ τι ἠῤῥῆθη. Ὁφείλεται δὲ τοῦτο καθόλου μὲν εἰς τὴν φιλοπατρίαν τῶν πανταχοῦ φίλων ὁμογενῶν, τῶν προθύμως ἐκάστοτε συνεισφερόντων πρὸς ἔργα κοινωφελῆ, ἰδίως δὲ εἰς τὴν ἀξίειαινον ἐπιμέλειαν ἐπιτρόπων τινῶν τῆς Ἑταιρίας, ἐξ ὧν εἶναι δίκαιον νὰ μνημονευθῶσιν ἐνταῦθα τὰ ἐξῆς ὀνόματα α. ὁ πνευσιώτατος ἀρχιμανδρίτης κύριος Δαμασκηνὸς Παπασπυρόπουλος, ἐφημέριος τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Καλκούτῃ τῶν Ἰνδιῶν ἐλληνικῆς Κοινοτήτητος, ὅστις βαδίζων ἐπὶ τῶν ἰχνῶν τοῦ προκατόχου του Ἀρχιμανδρίτου κ. Γρηγορίου Ἰωαννίδου, φροντίζει νὰ συνάγῃ κατ' ἔτος καὶ πέμπτη τακτικῶς τὴν πρὸς τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἑταιρίαν συνδρομὴν τῶν ἐκεῖ φιλοτίμων ὁμογενῶν β'. ὁ λόγιος κύριος Διονύσιος Ζαχαρόπουλος διευθυντὴς τῆς ἐν Μαγχεστρία τῆς Ἀγγλίας ἐλληνικῆς σχολῆς, ὅστις ἐπεμελήθη νὰ ζητήσῃ μετὰξὺ τῶν ἐκεῖ ὁμογενῶν ἐμπόρων προθύμους τινὰς συνεργοὺς καὶ συμπράκτορας.

Εἶθε τῶν ἀνδρῶν τούτων ἡ ὑπὲρ τῶν ἐλληνικῶν ἀρχαιοτήτων ἀγαθὴ διάθεσις εὖρη καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ὁμογενέσι πολλοὺς μιμητάς. Ἐκφράζομεν τὴν εὐχὴν ταύτην διδανθέν-

τες ἐκ πείρας πολυχρονίου ὅτι πολλοὶ μὲν τῶν ἐντὸς καὶ ἐκ-
 τὸς τῆς Ἑλλάδος φίλων ὁμογενῶν ἔχουσι διάθεσιν νὰ συνει-
 σφέρωσι χρήματα πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας,
 ὀλίγιστοι ὁμῶς προθυμοῦνται νὰ ἀναδεχθῶσι τὴν παρ' αὐτῆς
 ἐπιτροπείαν καὶ τὴν φροντίδα τῆς συναγωγῆς καὶ ἀποστολῆς
 τῶν χρηματικῶν συνδρομῶν, νομίζοντες ἴσως τοῦτο ταπεινὸν
 καὶ ἀνάξιον τῆς εὐγενίας των ἢ τῆς κατὰ τὸν πλοῦτον ὑπερο-
 χῆς των. Ἀλλὰ τοιαύτην ψευδῆ φιλοτιμίαν δὲν εἶχον οἱ πατέ-
 ρες ἡμῶν· ἐξ ἐναντίας οἱ εὐγενέστεροι ἐξ ἐκείνων καὶ πλουσι-
 ῶτεροι, οἱ ἐγκριτώτεροι τῶν πόλεων καὶ κωμῶν τῶν ὑφ' Ἑλ-
 λήνων κατοικουμένων, ἐφιλοτιμοῦντο νὰ βάλωσιν αὐτοὶ πρῶτοι
 εἰς τὸν δίσκον τὴν πρὸς κοινόν τι ἀγαθὸν χρηματικὴν συνδρο-
 μὴν των, ἔπειτα δὲ νὰ περιφέρωσιν αὐτὸν εἰς τοὺς ἄλλους προ-
 τρέποντες εἰς βοήθειαν πάντας. Ἐνθυμοῦμαι· ἐξέλαμπεν ἡ χαρὰ
 ἐκ τοῦ προσώπου τῶν φιλαγάθων ἐκείνων ἀνδρῶν ἐπαιτούντων
 ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ· ἠύξάνετο δὲ ὁ κοινὸς πρὸς αὐτοὺς σε-
 βασμός, τὸν ὁποῖον ἀείποτε ἐξαναγκάζει ἡ ἀρετή.

Μετὰ ταῦτα παρελθὼν ὁ γραμματεὺς ἀνέγνω
 ἔκθεσιν τῶν ἐν τῷ ἔτει πεπραγμένων ὑπὸ τοῦ Συμ-
 βουλίου, ἔχουσαν ὡς ἑξῆς·

Κύριοι,

Τῆς ἐκθέσεως τῶν ἐνιαυσίων ἔργων τῆς Ἑταιρίας προτάσ-
 σομεν κατ' ἐπικρατήσαν ἔθος τὰ περὶ τῶν ἐ τ α ί ρ ω ν, τῶν
 παρεχόντων τὰ χρηματικὰ μέσα, δι' ὧν τελοῦνται τὰ ὑπὲρ τῶν
 ἀρχαιοτήτων ἔργα.

Τὸ ἔτος τοῦτο ἐνεγράφησαν νέοι ἑταῖροι ἐκ τῶν τῆς πόλεως
 ταύτης κατοίκων ἢ ἀλλαχόθεν πεντήκοντα καὶ τρεῖς. Ἐκ ταῦ

ᾧλου δὲ ἀριθμοῦ τῶν ἐν τῷ μητρώῳ ἐγγεγραμμένων ἀπεβίωσαν, καθ' ὅσον ἐμάθομεν, πέντε, ὧν εἷς καὶ τῆς Ἐταιρίας ἐμνήσθη, ὡς εὐθὺς μετ' ὀλίγον θ' ἀκούσετε. Συνορομὴν δὲ κατέβαλον ἐντὸς τοῦ ἔτους ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ἑπτὰ, καὶ δὴ 103 μὲν ἐκ τῶν ἐν Ἀθήναις κατοικούντων, ὄντων περίπου διακοσίων, 14 δὲ ἐκ τῶν πολλῶν, τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ βασιλείου, 70 δὲ ἐκ τῶν πολὺ πλειόνων, τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ. Τὰ ὀνόματα τῶν συνδραμόντων καὶ τὸ ποσοδὸν τῆς συνδρομῆς ἑνὸς ἑκάστου θέλουσιν δημοσιεῦσθαι ἐν τέλει τῆς ἐκθέσεως ταύτης.

Περὶ τοῦ ᾧλου ποσοῦ τῶν συνορομῶν τῶν ἐταίρων καὶ τῶν ἄλλων τοῦ ἔτους εἰσπράξεων, τῶν ἐκ τόκων ἢ μερισμάτων, θέλει κάμει λόγον ὁ ταμίας μετ' ὀλίγον, ἡμεῖς δὲ ἀναφέρομεν ἐνταῦθα τὰ ὀνόματα τῶν δόντων ἀπὸ 100 δραχμῶν καὶ ἀνωτέρω, οἱ ὅποιοι φέτος ἦσαν ὀλιγώτεροι παρ' ἄλλοτε. Οἱ ἐν Καλακούττῃ τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν Θεόδ. Α. Βλαστός καὶ Α. Α. Ἀργέντης ἔδωκαν ἀνὰ δρα. 145, ὁ ἐνταῦθα Ἄντ. Ῥικάκης, δρα. 112, ὁ ἐν Βιέννῃ Σίμων Σίνας δρα. 100, οἱ ἐν Γαλαξίῳ Ὁδ. καὶ Μενέλ. Νεγρεπόνται ἀνὰ δραχ. 100. Ἐν τοῖς μᾶλλον ἐλευθερίοις δὲ εἶναι κατατακτέα τρία κοινὰ ἤτοι σωματεῖα, τὸ ἡμέτερον ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον διὰ δραχ. 1000, ὁ δῆμος Ἐρμουπολιτῶν διὰ δρα. 200 καὶ ὁ ἐν Μαγχεστρίᾳ Ἑλληνικὸς σύλλογος Ἐρμῆς διὰ δραχ. 111. Ἦλθε δὲ φέτος καὶ ἐν κληροδότημα, ὅπερ ἠνίχθημεν ἀνωτέρω, ὃν τὸ δεύτερον τῶν ἀπὸ καταβολῆς τῆς Ἐταιρίας, ἐντὸς δηλ. ἐτῶν τριάκοντα καὶ ἑπτὰ κληροδοτηθέντων, δραχμαὶ τρισχίλια, τὰς ὁποίας ὁ πρὸ οὐ πολλοῦ χρόνου ἀποθανὼν ἀείμνηστος ἀρχιεπίσκοπος Πατρῶν καὶ Ἠλείας Κύριλλος ὁ Χαιρωνίδης διὰ διαθήκης του κατέλιπε. Τὸ Συμβούλιον δὲ ἠγόρασε δι' αὐτῶν μίαν μετοχὴν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς καὶ ὥρισε τὸ κεφάλαιον τοῦτο νὰ ἀναφέρεται ἐπ' ὀνόματι τοῦ διαθέτου ἐν τοῖς ἔτησιν τῆς Ἐταιρίας λογαριασμοῖς πρὸς μνήμην αὐτοῦ αἰδίου καὶ ἵνα μιμηθῶσιν αὐτὸν καὶ ἄλλοι.

Ἐκ τῶν πολλῶν ἔξω τῶν Ἀθηνῶν ἐπιτρόπων τῆς Ἐταιρίας οἱ ἐν τῷ ἔτει τούτῳ ἐνεργήσαντες προθύμως καὶ ἀποτελεσματικῶς καὶ διὰ τοῦτο ἄξιοι τῆς ἡμετέρας εὐγνωμοσύνης, εἶναι δύο μόνον, ὁ ἐν Καλκούττα τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν ἀρχιμανδρίτης Δαμασκηνὸς Παπάσφυρόπουλος, καὶ ἐκ προτέρων ἐτῶν γνωστὸς ὑμῖν, καὶ ὁ ἐν Μαγκεστρίτῃ τῆς Ἀγγλίας σχολάρχης Διονύσιος Ζαχαρόπουλος, νῦν πρῶτον ἐνδεικνύμενος. Τὸ ἔργον τοῦ ἐπιτρόπου φαίνεται εἶναι πολὺ δύσκολον, καὶ διὰ τοῦτο ὀλίγοι τὸ ἐκτελοῦσιν.

Ἔργα δὲ τῆς Ἐταιρίας ἀρχαιολογικά, εἰς ἃ τὸ πλεῖστον μέρος τῶν εἰσπραχθέντων χρημάτων ἔδαπανήθη, εἶναι τὰ ἑξῆς.

Πρῶτον ἀνασκαφά. Δι' ὄλου τοῦ ἔτους ἄνευ διαλείμματος ἐξηκολούθησεν ἐνταῦθα ἡ ἀνασκαφή ἢ ἀπὸ προπέρουσι γινομένη πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ Διπύλου, κατὰ τὸ δυτικὸν ἄκρον τῆς πόλεως, ἐκεῖ ἔνθα εἶχομεν εὐρεῖ καὶ ἀναδείξει ἐπὶ ποσὸν διπλῆν γραμμὴν τοῦ ἀρχαίου περιβόλου. Αἱ δυσκολαὶ τοῦ ἔργου, ἅς ἀπρηθμήσαμεν πέρυσιν ἐνώπιόν σας, δὲν ἐξέλιπον ὅλως καὶ φέτος, ἰδίως δὲ ὁ μέγας ἀγωγὸς τοῦ φωταερίου, ὁ ἐκεῖθεν ποθεν διερχόμενος εἶναι μέγιστον ἔτι κώλυμα. Ἐζητήσαμεν διὰ τοῦ Ὑπουργείου τὴν κατὰ νόμον ἐκείθεν αὐτοῦ ἄρσιν καὶ περιμένομεν ἐλπίζοντές ποτε νὰ ἐπιτύχωμεν, ὡς ἐπιτύχομεν τέλος πάντων πρὸ τεσσάρων μηνῶν τὴν διὰ δημοσίων ἐξόδων ἄρσιν τοῦ ὠσαύτως ἐκεῖθεν ποθεν διερχομένου ὕδραγωγείου τῆς ἁγίας Τριάδος καὶ μέλλομεν προσεχῶς νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὴν ἐκεῖ μεταξύ τῶν δύο βάσεων πύργων σκαφήν, ἣν εἶχομεν ποτε ἀναστείλει ἐξ ἀνάγκης. Ἐπιτύχομεν καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἀγορὰν ἐνὸς ἐκεῖ που ἰδιωτικοῦ ἀγροῦ, προκαταβαλόντες ὅμως τὸ τίμημα ἐκ τῶν χρημάτων τῆς Ἐταιρίας, ἵνα τὸ ἀπολάβωμεν ἐν καιρῷ. Ἀπομένουσι δι' ἑτέρα τινα ὄχι μικρὰ κωλύματα, τὰ μὲν ἐν τῇ θέσει τῆς μεγάλῃς Στακτοθήκης, ἔνθα καὶ ἀπηγορεύθη ἡμῖν προχθὲς δικαί-

στικῶς ἢ περαιτέρω σκαφή, τὰ δὲ ἀντικρὺ αὐτῆς πρὸς νότον. Ἄλλὰ τὸ μέγιστον τῶν κωλυμάτων, ὃ διὰ μέσων τῶν ἔργων ἡμῶν διερχόμενος ὄχετος τῶν ἀκαθάρτων τῆς πόλεως ὑδάτων, ὄντως Ἡρακλέους τινὸς δεῖται, ἵνα παροχστευθῇ ἢ ἄλλως ἀβλαβῆς καταστῇ εἰς τὰς ἐπὶ τοῦ τόπου ἀνασκαφάς. Οὗτος δὲ ὁ Ἡρακλῆς δὲν δύναται νὰ εἶναι ἄλλος ἢ ἡ Κυβέρνησις, ἀφοῦ ἡ Δημαρχία Ἀθηνῶν δυσκόλως θ' ἀποφασίσῃ ν' ἀναλάβῃ τὸ ἔργον, ἢ δ' Ἐταιρία δι' ὀλιγότητα τῶν χρηματικῶν τῆς μέσων, οὐδαμῶς. Καὶ ὅσα ἤδη εἰς τρεῖς καὶ τέσσαρας αὐτοῦ προσωρινὰς παροχστεύσεις ἐδαπάνησεν, ἦσαν ὑπὲρ τὴν δύναμίν τῆς.

Μέλλοντες νῦν νὰ ἀφηγηθῶμεν κεφαλαιωδῶς τὰ τῆς ἀνασκαφῆς, εὐθὺς πρῶτον λέγομεν καθαρῶς, ὅτι τὸ ζητούμενον Δίπυλον εἰσέτι δὲν εὐρέθη ἀριδῆλως, ἢ εὐρέθεν παρ' ἡμῶν δὲν ἀνεγνωρίσθη δι' ἔλλειψιν τόλμης ἢ σοφίας, πύλης ὅμως μιᾶς ἀνοιγμα εὐρέθη βεβαίως ἐν εἰσοχῇ τινι ὀρθογωνίῳ τοῦ ἀρχαίου περιβόλου. Τοῦτο λοιπὸν καὶ ὁ περιβόλος αὐτὸς γνωσθεὶς ἐπὶ πλέον ὡς διπλοῦς πάλιν ἀρχόμενος ἀπὸ τῶν ἀντικρὺ τοῦ ὄχετοῦ μερῶν καὶ προχωρῶν πρὸς δύσιν καὶ βορρᾶν, ἔτι δὲ καὶ μία στήλη ὄρου κατὰ χώραν ἰδρυμένη, εἶναι τὰ τρία ὄχι μικρὰ κέρδη τοῦ ἔτους τούτου. Ὅ,τι δὲ ἄλλο ἐξεφανερῶθη ἢ γλυπτὸν ἢ ἐπιγραφή ἢ ἀγγεῖον κττ. ὡς ἐπίμετρον θεωρητέον. Ἄς ἀναφέρωμεν τῶρα κατὰ σειρὰν τὰς κυριωτέρας τῶν ἐκ τῆς ἀνασκαφῆς ἐλθουσῶν εἰς φῶς μερικοτήτων τοῦ περιβόλου. Ὁ δὲ λόγος ἡμῶν ἀν ἔχῃ τι ἐξ ἀνάγκης τὸ ἀσαφές, θέλει διασαφηθῇ ἐκ τοῦ ἐκδοθησομένου προσεχῶς σχεδίου, ὅπερ συμπληρωτικῶς εἰς τὸ περυσινὸν κατασκευάζει νῦν ὁ ἡμέτερος συνάδελφος Γ. Ἰω. Παπαδάκης.

Πρῶτον λοιπὸν ἀπὸ τοῦ πρὸς τῷ ὄχετῷ γωνιαίου πύργου, τοῦ ἀπὸ πέρυσι γνωστοῦ ἠρξάντο αἱ τοῦ ἀρχαιολογικοῦ τούτου ἔτους σκαφαὶ καὶ ἐχώρησαν ἔσωθεν τοῦ περιβόλου πρὸς ἀνατολὰς κατ' ἀκολουθίαν τῆς ὀρθῆς ἐκεῖ γωνίας, καὶ περὶ τὰ

τέλη Ἰουλίου καὶ ἀρχὰς Αὐγούστου εἶδομεν, ὅτι ὁ ἐκεῖ περιβολος δὲν εἶναι πολυγώνιος, ὡς ὁ πρὸς δύοσιν βλέπων, περὶ οὗ προτέρωσιν εἶπομεν τὰ δέοντα, ἀλλὰ ἰσόδομος, πωρίνοις τετραγωνικοῖς πλίνθοις ἐκτισμένος, εὗρομεν δὲ ἐν αὐτῷ καὶ παρ' αὐτὸν εἰς δύο διάφορα μὲν, ὅχι δὲ πολὺ ἀφεστῶτα μέρη, τρία τεμάχια στήλης ἐπιτυμβίας, τέχνης ἀρχαϊκῆς ἀξιολόγου, τὰ ὅποια, καὶ περ ὄντα τοῦ εἶδους τῶν μὴ λαμβανομένων συνήθως ὑπ' ὄψιν εὐρημάτων ἐν ζητήσῃ τοπογραφικῇ, ἐν ἧ τὸ πᾶν σχεδὸν εἶναι τὰ οἰκοδομῶν ἴχνη ἢ μέρη, ὅμως ἡμεῖς ἐνταῦθα μνημονευτέα κρίνομεν ἐξαιρέτως, (*) διότι, κατὰ τὴν γνώμην πολλῶν ἐνταῦθά τε καὶ ἀλλαχοῦ ἐπιστημόνων, πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν ὡς μαρτύρια, ὅτι τὸ τεῖχος, ἐν ᾧ εὐρέθησαν, εἶναι τῶν τοῦ Θεμιστοκλέους χρόνων, ὅτε, καθὰ ἱστορήσεν ὁ Θουκυδίδης (1, 93), σπουδαστικῶς τῆς πόλεως περιτειχιζομένης, ἐν τοῖς θεμελίοις μάλιστα ἐτέθησαν λίθοι παντοῖοι καὶ «πολλὰι σιῆλαι ἀπὸ σημάτων» (**). Ὁ τοῖχος οὗτος προβαίνει ἐπὶ μέτρα περίπου 34 μὲν δύο ὄψεις, ἔξω καὶ ἔσω, μεταξύ δ' ἔχων γόμον καὶ ὦν πάχους ἐν συνόλῳ μέτρων 6. Εἶτα δὲ ποιῶν πρῶτον ἔξοχὴν τινα πυργοειδῆ κάμπτεϊ εὐθὺς κατ' ὀρθὴν γωνίαν πρὸς βορρᾶν ἰσοπαχῆς, ἀλλὰ γίνεται ἐκεῖ ἐπὶ μέτρα περίπου... συμπαγῆς καὶ στερεῶς καθ' ὅλον του τὸ πάχος, ἄνευ γόμου. Ἐπὶ ταύτης τῆς γραμμῆς, ὅχι ἐν τῷ μέσῳ ἀκριβῶς, ἀλλὰ κατὰ τι βορειότερον, ὁρᾶται ἄνοιγμα πρὸς δύοσιν εὐρὺ μέτρων 4, τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ ἄνω ὀνομασθεῖσα πύλη. Πολὺ βεβαίως ἐποθοῦμεν νὰ ὀνομάσωμεν εἰδικώτερον τὴν πύλην ταύτην, ὅτε τὴν εὐρομεν, καὶ προσείχομεν διὰ τοῦτο εἰς πάντα καὶ τὰ μικρότατα εἰργασμένα ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώπων λιθάρια καὶ κεράμια, ἐπι-

(*) Ἴδε περὶ αὐτῶν τὸ Ἀθήναιον, ἐν τόμ. β'. σελ. 136—8, ἔτι δὲ καὶ ἐν ἄρθρῳ ἐν τῷ νῦν ὑπὸ τὰ πιεστικὰ εὐρισκομένῳ ἱζ'. φυλλάδιῳ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἀθηνῶν ἐφημερίδος, ἔνθα καὶ ἀπεικόνισις τῶν τεμαχίων.

(**) Τὸ αὐτὸ δύνανται νὰ ῥηθῇ καὶ περὶ δύο ἄλλων τεμαχίων γλυπτῶν, εὐρεθέντων ἐν τῷ πολυγωνίῳ μέρει τοῦ περιβάλλου, περὶ ᾧ βραχέα τιὰ εἶπομεν ἐν τῷ Ἀθηναίῳ καὶ τῇ Ἀρχαιολ. Ἐφημερίδι, ἔνθα ἀνωτέρω.

γραφὴν τινὰ ἢ ἄλλο τεκμήριον ἰχνηλατοῦντες. Ἡ γῆ ἢ αὐ-
τοῦ συμπεφορημένη ἦτο σκληροτάτη, ὡς πατουμένη ἀπ' αἰώ-
νων, τοῖχοι δὲ τινες μεταγενεῖς ἀσβεστόκτιστοι καὶ εἰς ἀνω-
μάλους γραμμὰς, πλησιέστατα εὐρεθέντες πρὸς δεξιὰ τῶ εἰ-
σιόντι διὰ τῆς πύλης, καθηρέθησαν παρ' ἡμῶν. Ἐν τοῖς θεμε-
λίοις δὲ ἐνὸς τούτων εὐρομεν κατακέφαλα ἐκτισμένον βίθρου
ἢ βωμοῦ μαρμαρίνου κυλινδρικοῦ τὸ κάτω μέρος, ἔχον ἐπιγρα-
φὴν· Διὸς ἔρκει οὐ· Ἐρμιοῦ ἀκάμαχτος. Τοῦτον
τὸν βωμὸν ὕψερον ἐθέσαμεν ἐπὶ ἐνὸς ἐκεῖ πλησιέστου εὐρεθέν-
τος κτιστοῦ τετραγώνου βίθρου τῶν αὐτῶν ἀναλογιῶν, τὸ ὁποῖον
ὅμως βάθρον οὔτε πᾶνυ σφραγῶς εἶναι τεθεμελιωμένον οὔτε κατ'
ἀκρίβειαν παράλληλον πρὸς τὸ τεῖχος καὶ τὸ τῆς πύλης ἀνοιγ-
μα. Ἄλλ' ὅμως δὲν φαίνεται ἀπίθκνον ἐκ τούτου ποτὲ τοῦ βί-
θρου νὰ κατερρίφθη τὸ κυλινδρικὸν μάρμαρον καὶ νὰ ἐνεκτίσθη
ἐκεῖ πλησίον. Ζεὺς ἔρκειος νὰ εἶναι ἰδρυμένος καὶ νὰ τιμᾶται
παρὰ πύλην πόλεως εἶναι πολὺ σύμφωνον τοῖς τῶν πάλαι Ἑλ-
λήνων θρησκευτικοῖς ἐθίμοις καὶ ὁ Ἐρμῆς ὡσαύτως, (τὸ ἀκά-
μαντος τῶρα δὲν ἐξετάζομεν) ἀλλὰ τίποτε περιπλέον ἐκ τῆς
ἐπιγραφῆς νὰ ἐξχαγάωμεν δὲν ἠδυνήθημεν, ἥτις καὶ κολοβὴ
φαίνεται οὕσα τὰ ἄνω, χρόνων δὲ εἶναι τῶν Μικεδονικῶν βε-
βαίως ἢ καὶ τῶν ὀλίγων ἀνωτέρων, ὡς τοῦτο παροεκτὸς τοῦ
σχήματος τῶν γραμμῶν ὑποδεικνύει καὶ τὸ κομψὸν τοῦ τῆς
βίσεως κυματίου.

Καὶ ταῦτα μὲν πρὸς δεξιὰ ἐφάνησαν κινητικὰ καὶ ἐρεθιστικὰ
τῆς περιεργείας, ὅχι δὲ καὶ πολὺ διδακτικὰ. τὰ δὲ πρὸς ἀρι-
στερὰ πολὺ παραξενώτερα καὶ αἰνιγματώδη. Εὐθύς μετὰ τὸ
τῆς πύλης ἀνοιγμα καθρισθέντος τοῦ ἐδάφους ἐφάνη ἐπιμήκης
τετράγωνος χῶρος λιθόστρωτος πλαξὶ μεγάλαις καὶ παχείαις,
συναφῆς ὧν δυσμόθεν μὲν τῶ κυρίῳ τείχει, βορρᾶθεν δὲ ἄλ-
λω ὁμοίῳ τείχει ἀπὸ τῆς γωνίας πρὸς τὰ ἔσω τῆς πόλεως
προεκβεβλημένῳ μέχρι μέτρων δώδεκα, αἴφνης δ' ἐκεῖ ἀποκο-
πτομένῳ. Ἐπὶ τοῦ ἄκρου τῆς πρὸς νότον πλευρᾶς τοῦ λιθο-

στρώτου ἔκειντο καὶ κεῖνται βίσεις τρεῖς κιώνων ἐν συμ-
μέτρῳ ἀπ' ἀλλήλων ἀποστάσει, ὄχι δὲ προσκεκολλημένοι,
στερεῶς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ προσέτι ἀνεστραμμένοι, ὡς τὸ
ἀρχιτεκτονικόν των σχῆμα φανερώνει, παρ' αὐτὰς δὲ ἔκειτο
καὶ κεῖται ἐκτάδην ἐπὶ τοῦ χείλους αὐτοῦ τοῦ ἐδάφους μόλις
ἐδραζομένη δοκός τις μαρμαρίνη μακρὰ διάτρητος κατὰ τὰ ἄ-
κρα τῆς, ὄχι στερεῶς δὲ καὶ αὕτη προσκεκολλημένη, ἀλλ' ἀ-
πλῶς ἐπιτεθειμένη, προφανὲς ὅμως εἶναι ὅτι ἐπίτηδες εἶχε
ποτε ἐκεῖ τεθῆ οὕτω. Ὅλον δὲ τὸ πλακόστρωτον ἐμβαδὸν μαρ-
τυρεῖ διὰ γραμμῶν τινων καὶ μολυβδίνων ἀρμογῶν ὅτι ἤτόποτε
τοίχῳ περιλείστον καὶ ἐν μέρος του ἀπειλημένον εἰς ἰδιαί-
τερον ἐπίμηκες δωμάτιον, τὸ δὲ παραδοξότατον αὐτοῦ εἶναι
αὐλάξ τις ἀπὸ στρογγύλου κοιλώματος ἐκστρεφομένη καὶ ἐκ-
βάλλουσα δι' ὀπῆς εἰς τὴν νότιον πλευράν, ἔνθα κατὰ μῆκος αὐ-
τῆς οἱ θεμέλιοι πώρινοι λίθοι οἱ ὀλίγον ἐξέχοντες εἶναι ἐπὶ πο-
σὸν ἠύλακωμένοι, κατωτέρω δὲ ὡσαύτως παρ' ὅλον σχεδὸν τὸ
μῆκος τῆς πλευρᾶς ἔτι καὶ ἄλλη αὐλάξ ὁράται πλατυτάτη, ἐκ
μεγάλων μαρμάρων κατεσκευασμένη, ὅποια περίπου ἐφάνη, πρὸ
ἐτῶν ἐν τῇ στοᾷ τοῦ Ἀττάλου κατὰ μῆκος παραθέουσα κατω-
τέρω τῶν ἐπὶ τὸ ἐμβαδὸν αὐτῆς ἀγουσῶν βραθυίδων. Αἱ διπλαῖ
δὲ αὐταὶ αὐλακες ἐνταῦθα ἤσαν ποτε πάντως εἰς σχέσιν πρὸς
τι ὑδραγωγεῖον, τὸ ὅποιον ὕστερον ἀνεύρομεν ἐρχόμενον ἀπὸ
βορρᾶ καὶ ἐκβίλλον πρὸς τὸ ἐστρωμένον τοῦτο δάπεδον ἄνω-
θεν τοῦ ἄκρου τοῦ ὀχυρωματικοῦ σκέλους, τοῦ πρὸ μικροῦ
μνημονευθέντος, τὰ ὕδατα δὲ αὐτοῦ φαίνεται ὅπως δῆποτε
διαπρίψαντα ἐνταῦθα καὶ τελέσαντα τὸ ἔργον των ἐξέῤῥεον
διὰ τῆς προμνημονευθείσης ὀπῆς καὶ ἐφέροντο περαιτέρω
πρὸς νότον κατ' εὐθείαν ἐπὶ ἠύλακωμένων ἄλλων πωρίνων
λίθων, ὧν τινὰς εὕρομεν ἐν τῇ θέσει των. Τί ἦτο δὲ ὁ χῶρος
οὗτος ὁ οὕτω καταρρέόμενος; Ἦτο ἄρά γε εὐθύς ἔσω τῶν
τειχῶν τῆς πόλεως ἰδιωτικόν τι ἐργαστήριον, κναφεῖον φέρ' εἰ-
πεῖν, ποιοῦν πολλήν χρῆσιν ὕδατος; ἄλλ' εἰς ταύτην τὴν ὑπέ-

θεσιν ἐναντιοῦνται τὸ εἰς δημοσίας πρέπον οἰκοδομὰς στερεὸν δὸς δ' εἰπεῖν καὶ πολυτελὲς τῆς κατασκευῆς· ἦτο ἴσως ἀρχικῶς δημοσίου φυλακείου, προσερεϊδόμενον τῷ πρὸς τῆ πύλῃ τείχει, ἐν ὑψέροις δὲ χρόνοις, καταλυθέντων τῶν ἐσωτερικῶν διαχωρισμάτων, μετετρέπη εἰς ἄλλην χρῆσιν; Ἄδηλον ἡμῖν. Πάντως ὁμοῦς βυζαντεῖον δὲν θὰ ἦτο. Ἐὰ δὲ ἐδῶ εὐρεθέντα κινητὰ ἐκ λίθου καὶ ἄλλης ὕλης ἀρχαῖα οὐδὲν βοηθοῦσιν εἰς εἰκασίας ὁμοῦς πιθανάς. Ἐν τεμάχιον βάρου τιμητικῶς εἰς ἄνδρα τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, Ἀλαιέα τὸν δῆμον, καὶ ἐν ἐκ λίθου λευκοῦ σύμπλεγμα δύο θηλειῶν μορφῶν ἀκεφάλων, μεγέθους ἡμίσεος τοῦ φυσικοῦ, ἦσαν τὰ κυριώτατα τῶν εὐρεθέντων. Τὸ σύμπλεγμα δὲν εἶναι ἄμοιρον τέχνης καὶ χάριτός τινος. Κοινὸν σφέλας ἀνέχει ἀμφοτέρας τὰς μορφάς, ὧν ἡ μία κάθεται, γυμνῆ τὰ ἄνω, ἐπὶ βράχου καὶ στηρίζουσα ἐπ' αὐτοῦ τὴν δεξιάν της, ἡ δ' ἑτέρα τῶν μορφῶν ὅλη ἐνδεδυμένη παρίσταται προσνεύουσα αὐτῇ δεξιόθεν. Ἡ καθημένη ἴσως εἶναι Ἀφροδίτη. Πιθανὸν δὲ νὰ ὑπῆρχε ποτε καὶ τρίτη μορφή ἀριστερόθεν, ἔνθα τὸ σφέλας κολοβόν. Ἀλλὰ τί ταῦτα πρὸς τὴν οἰκοδομὴν; οὐδὲν ἴσως. Διὰ τοῦτο ὅτε ἐν μηνὶ Ὀκτωβρίῳ παρελθόντος ἔτους τὸ λιθόστρωτον τοῦτο ἀπεκαλύφθη καὶ ἐπὶ τῶν αὐτῶ καλυπτόντων χωμάτων τό τε σύμπλεγμα καὶ τὸ ῥηθὲν τεμάχιον βάρου ἀνατετραμμένα, καὶ ταῦτα πάντα ἐν ταῖς ἡμέραισι διεσαλπίσθησαν, ἡμεῖς βαθεῖαν ἐτηρήσαμεν σιωπὴν, ἀσχάλλοντες ἐπὶ τῷ ὅτι δὲν εἰχομέν τι νὰ εἴπωμεν οὐδὲ πόρρωθεν ἐξηγητικὸν τοῦ τε παραδόξου δαπέδου καὶ τῶν ἐπ' αὐτοῦ εὐρεθέντων κινητῶν. Τώρα δ' ἐξ ἀνάγκης εἴπομεν ὅ, τι εἴπομεν, τὸ ἡμερολόγιον τῆς ἀνασκαφῆς ὀλίγον μόνον ἀπὸ τοῦ ξηροτέρου εἰς τὸ ὑγρότερον μεταποιοῦντες καὶ οὐδεμίαν ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις ἔχοντες ἀξίωσιν. Καταλείπομεν τώρα τὸν ἐσωτερικὸν τοῦτον χώρον καὶ ἐξερχόμενοι διὰ τοῦ ἀνοίγματος πύλης βαίνομεν πρὸς δεξιὰ πρὸς τὸν περίβολον. Εὐθὺς πρῶτον ἐν αὐτῇ τῇ κατ' ὀρθὴν γωνίᾳ καμπῇ αὐτοῦ πρὸς δύσιν παρίσταται ἐξοχὴ πυργοειδῆς

τετράγωνος ἀντιστοιχοῦσα ἀκριβῶς τῇ κατασκευῇ πρὸς νότον, οὕτως ὥστε οἱ εἰσερχόμενοι ἔξωθεν εἰς τὴν πόλιν διὰ τῆς πύλης ταύτης εἶχον δεξιόθεν τε καὶ ἀριστερόθεν πύργους δύο τετραγώνους παχυτάτους πλησίον τῆς πύλης καὶ ἐν τῇ πρὸς τὰ ἔξω ἐνάρξει τῶν δύο τοῦ τείχους σκελῶν. Τὸ δὲ δεξιὸν σκέλος προχωρεῖ στερεὸν καὶ συμπαγές ὅλον ἄνευ γόμου ἐπὶ μέτρα περίπου 26, ἐκεῖ δὲ ἐκλείπει, χωρὶς νὰ γίνῃ ἰσόμηκες τῷ ἐτέρῳ τῷ κατασκευῇ ἀριστερῷ, ὅπερ εἶπομεν ὅτι εἶναι 35 περίπου μέτρων, μὴ ὑπολογιζομένων τῶν δύο κατὰ τὰ ἄκρα του πύργων. Καὶ αὕτη μὲν ἡ βραχύτης τοῦ σκέλους καὶ ἡ ὄχι ἐπιφανῆς ἐκλείψις του δι' ἐξοχῆς τινος ἦτο ὅτε ἐκεῖ ἐσκάπτομεν καὶ εἶναι ἔτι ὀπωσοῦν διαταρακτικὴ διὰ τοὺς εἰθισμένους εἰς τὴν κανονικότητα τῶν ἔργων· ἀλλ' οἱ παλαιοὶ, φαίνονται, ἐσχεδιάζον μᾶλλον κατὰ τὰς χρεῖας των τὰ τοιαῦτα ὀχυρωματικὰ ἔργα, ὅπως ἐνίοτε καὶ οἱ νεώτεροι. Καὶ ἐδῶ λοιπὸν βλέπομεν στρεφόμενον τὸν περιβόλον αἰφνης, διπλοῦν μὲν, ὡς ὁ περὶ οὗ ἀφηγήθημεν πέρυσι, λοξῶς δὲ ὀλίγον πρὸς δύσιν καὶ βορρᾶν. Ἐκολουθήσαμεν τὴν διεύθυνσίν του ταύτην κατὰ τὸν τελευταῖον τοῦτον μῆνα ἐπὶ μέτρα περίπου 30 (*), ἐφ' ὅσον δηλ. μᾶς συνεχώρησαν οἱ λέγοντες ἑαυτοὺς κυρίους τῆς μεγάλης Στακτοθήκης, διότι ἐπ' αὐτῆς καὶ δὴ ἐπὶ τοῦ νοτιοδυτικοῦ ἄκρου τῆς ἐσκάπτομεν. Ἦλθαν δὲ εἰς ὄψιν ἡμῶν ἐσχάτως τὰ τοῦ περιβόλου λείψανα, ὡς ἠλπίζομεν καὶ πῶς καὶ ὑπὲρ τὰς ἐλπίδας μας. Ἡ μὲν ἐσωτέρα πρὸς τὴν πόλιν γραμμὴ του ἐφάνη πολυγώνιος κατ' ἄμφω τὰς ὄψεις καὶ μετὰ γόμου ἐντὸς, ὡς ἡ προπέρυσι ἀποκαλυφθεῖσα, ἔχουσα δὲ καὶ αὕτη ὡς ἐκεῖνη ἕνα ὄρον ἐν ἀντιστοιχίᾳ πῶς θέσει πρὸς τὸν τοῦ Κεραμεικοῦ ἐκεῖνον τὸν γνωστὸν ἡμῖν. Ἀλλ' οὗτος ὁ νέος δυστυχῶς δὲν διε-

(*) Πρῶτερον ὁμοίως διετρίψαμεν ἐδομαθὸς τινὰς εἰς τὴν ἀνασκαφὴν τῆς πύργου τινὸς κατὰ τὰ νότια καὶ ἀνατολικὰ μέρη τῆς Στακτοθήκης· τὰ δ' ἐκεῖ ἀποκαλυφθέντα δὲν φαίνονται τό γε νῦν πολὺ ἀξιοπρόσητα, ἅτε ὄντα, ἂν δὲν σφάλωμεν, τῶν ἐντὸς τῆς πόλεως ὁδῶν καὶ ἰστικῶν οἰκιῶν λείψανα.

σώθη ἀκέραιος. Μόνον ἡ βάσις του πρὸς τῷ τοίχῳ καὶ ἡ κά-
 τωθεν ἀρχὴ τῆς στήλης περιῆλθε μέχρις ἡμῶν, οὔσα στερεῶς
 διὰ μολύβδου ἐγκεκολλημένη, τὰ δὲ ἄνωι της μέρη, ἔνθα
 ποτὲ ἦσαν τὰ γράμματα, ἔλειψαν. Ἀλλὰ καὶ οὕτως ἔχων εἶ-
 ναι ἀξιοπεριέργος. Ὁ δὲ παχύτερος πρὸς τὰ ἔξω ἄλλος τοί-
 χος, ὁ ἀποτελῶν τὴν δευτέραν ἐξωτέρω γραμμὴν, καὶ παράλ-
 ληλος τοῦ πολυγωνίου εἶναι καὶ ἰσόδομος, ὅπως καὶ ὁ πέρυ-
 σιν ἀνακαλυφθεὶς, περὶ οὗ εἶχομεν Σᾶς εἰπεὶ τότε τὴν γνώμην
 ἐνὸς τῶν ἡμετέρων συναδέλφων, ὅτι κατὰ τὰς διαστάσεις του
 φαίνεται συμφωνῶν πρὸς ὅσα λέγει ἡ γνωστὴ ἐκείνη ἐπιγραφὴ
 τῆς ἐπισκευῆς τῶν Ἀθηναϊκῶν τειχῶν, ἢ ἐκ τῶν χρόνων τῆς
 διοικήσεως τοῦ Ἀθρωνος υἱοῦ τοῦ Λυκούργου. Ὁ νῦν μάλιστα
 ἀναφανείς τοίχος, κατὰ τὸν αὐτὸν συνάδελφον, ὡς διατηρούμε-
 νος κάλλιον, ἔχει πλείονας τὰς ὁμοιότητας πρὸς τὰ ἐν τῇ ἐπι-
 γραφῇ λεγόμενα. Ἀλλ' εἰς ταῦτα ἡμεῖς, καὶ περ εὐχαριστού-
 μενοι μεγάλως, δὲν δυνάμεθα νὰ ἐνδιατρίψωμεν καὶ διὰ τὸ
 στενὸν τοῦ χρόνου καὶ διὰ τὴν ἄλλην ἡμῶν ἀδυναμίαν. Συγ-
 χαιρόμεν μόνον τῇ Ἑταιρίᾳ ἐπὶ τῇ καλῇ ταύτῃ ἀνοκαλύψει καὶ
 εὐχόμεθα νὰ μὴ κλονισθῶσιν ἐκ τῶν ὑστέρων αἱ παρατηρή-
 σεις ἐφ' αἷς στηρίζεται. Εὐχόμεθα ἔτι νὰ διευκρινηθῇ τὸ
 προσεχὲς ἔτος, πῶς αἱ πάροδοι αἱ μεταξὺ τοῦ διπλοῦ περιβό-
 λου ἐκλείοντο κατὰ τῶν ἔξωθεν πολεμίων, διότι αἱ μέχρι τοῦδε
 σκαφὶ δὲν μᾶς ἀπεκάλυψαν τοῦτο. Παραλείποντες δὲ πολλὰ
 ἄλλα ρητέα περὶ τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης (*), ὁμῶς λέγομεν ἐν

(*) Εἰς τὰ παραλειπόμενα ἀνήκουσι τὰ ἰδίως τεκτονικά, τὰ ἀναφερόμενα
 εἰς τὴν τεχνικὴν τοῦ περιβόλου κατασκευὴν, ἕλλα τε καὶ ἡ μνεῖα τῶν οὐκ ὀλίγων
 μεγάλων πωρίνων λίθων, οἵτινες ἔχοντες σχῆμα πυραμίδος ἐπιμήκως ἐδραζού-
 σες, εὐρέθησαν σποράδην κείμενοι καὶ φαίνονται ὡς καταπεσόντες ἀπὸ τῶν ἀ-
 νωτάτων τοῦ περιβόλου ἐπάξεων, ὡσαύτως ἡ μνεῖα γείσων τινῶν πωρίνων με-
 γάλων κηλοῦ σχεδίου καὶ ἔτι ἄλλο τοιοῦτο. Ἐτι παρελείφθη καὶ τὸ ὅτι ἐπὶ
 τῆς βορείας ἄκρας τοῦ πρὸς νότον τοῦ ὀχέτου παχέος τοίχου, ἀποῦ ἀπεκομί-
 σθησαν τὰ ἀπὸ πέρυσιν ἐκεῖ ἀπομείναντα χῶματα καὶ ἔγρονώθη ἡ γωνία του
 ἐφ' ἣν εἰς σπόνδυλος κίονος ἰστάμενος ὄρθος, ὡς οἱ ἄλλοι ἐκείνοι τρεῖς, ὧν ἐν

τι, ὅπερ θεωροῦμεν ὡς ἀναγκαῖον τοῦ περὶ αὐτῆς λόγου συμπλήρωμα. Ἐντὸς τοῦ χώρου τῆς προπέρυσιν ἀνακαλυφθείσης διπλῆς τοῦ περιδόλου γραμμῆς, ἐνθα ὁ ὄρος τοῦ Κεραμεικοῦ, ἐσκάψαμεν ὀλίγον καὶ τὸ παρελθὸν ἔτος, πολὺ δὲ πλεϊότερον τοῦτο, θέλοντες νὰ ἐξετάσωμεν τὴν ποιότητα τῆς γῆς ἀκριβέστερον. Εὗρομεν δὲ αὐτὴν φορητὴν οὔσαν τὸ πλεῖστον καὶ ἀνάμικτον θραύσμασι κεράμων καὶ ἄλλων ὑλῶν, τὸ δὲ περιεργότατον, εἰς τὰ πλησιέστατα τῷ πολυγωνίῳ τοίχῳ μέρη (*) ἢ σκαφῇ ἔδειξεν οὐκ ὀλίγους τάφους. Τὰ ὅστ᾽ ἦσαν εἰς μέτριον βάθος ἐνὸς ἕως ἐνὸς καὶ ἡμίσεος μέτρου ἢ ἀπλῶς ἐν τῇ γῇ τεθαμμένα ἢ ἐν ἀγγείοις πηλίνοις θεθειμένα μετὰ τὴν καῦσιν, ἐν μόνον ἀγγεῖον παρετηρήθη ὃν περιπεφραγμένον κύκλῳ λίθοις μικροῖς, τὰ δὲ ἄλλα ἀπλῶς κεχωσμένα ἄνευ τινὸς κατασκευῆς. Οὐδὲν τεθεμελιωμένον μνημα ἐφάνη, οὐδεμία στήλη γλυπτὴ ἢ ἀπλῶς ἐνεπιγράφος. Τὰ ἐν τοῖς ἀγγείοις εὑρεθέντα κτερίσματα ἦσαν χαλκᾶ τινὰ καὶ χρυσᾶ κοσμήματα, οἷον· περόναι, δακτύλιοι, κρίκοι ἀπλῆς τέχνης, καλλίονα δὲ πως τὰ χαλκᾶ. Τὰ δὲ ἀγγεῖα αὐτά, τὰ τε μεγάλα (μέχρι 80 ἑκατοσῶν μέτρου) καὶ τὰ μικρά, ἦσαν πάντα, ἄνευ ἐξαιρέσεως, ρυθμοῦ ἀρχαϊκοῦ ἐκ τῶν ἐχόντων γραπτὰ κοσμήματα μόνον, συνιστάμενα ἐκ γραμμῶν καὶ κύκλων ποικίλως διατεθειμένων κατὰ πλείονας ζώνας, τὸ πολὺ δὲ εἶχόν τινὰ τῶν μικροτέρων ἀγγείων καὶ πτηνὰ γεγραμμένα, πρὸς δὲ τούτοις οὐκ ὀλίγα ἀγ-

μνημονεύσαμεν πέρυσιν. Παρελείφθη τέλος καὶ τὸ ὅτι πολλαχοῦ τῆς ἀνασκαφῆς ἀγῶγοι ὑδάτων μείζονες καὶ ἐλάσσονες κεράμιοι πρὸς διαφόρους διευθύνσεις εὑρέθησαν, καὶ τὸ πλῆθος τῶν διαφόρων μικρῶν ἀρχαίων ἀντικειμένων, γλυπτῶν καὶ ἐνεπιγράφων, καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτο.

(*) Τούτου τοῦ πολυγωνίου τοίχου ἢ κατωτάτῳ βάσις γυμνωθεῖσα τῆς γῆς ἔδειξεν ὅτι σύγκειται ἐξ ἐνὸς καὶ μόνου δόμου πλίνθων κανονικῶν πωρίνων τοῦ μαλακωτέρου εἴδους καὶ ὅχι πολὺ μεγάλων. Δὲν εἶναι λοιπὸν πολυγωνίος ὁ τοῖχος μέχρι τῶν κατωτάτων, ὡς εἴπομέν ποτε ἐν τῇ λογοδοσίᾳ τοῦ ἔτους 1872, σελ. 10. ὡς μὴ ἐξετασθέντων τότε ἀκόμη ἱκανῶς τῶν θεμελιῶν.

γεῖα κυκλωτερῆ, ἐν εἶδει ταμβακοθήκης πεπλατυσμένα, εὐμε-
γέθη δέ, εἶχον ἐπὶ τοῦ πώματος ἀντὶ λαβῶν ἀνὰ τρία ἰππάρια
ὄρθα προσκεκολλημένα, ἀρχαίου καὶ ταῦτα ῥυθμοῦ, οἱ πάτοι
δὲ τούτων τῶν ἀγγείων ἐξῶθεν ἦσαν ἐκ τῶν ἐπιμελέστατα γρα-
πτοῖς κοσμήμασι πεποικιλμένων, ὡς καὶ πᾶσα ἡ ἔσω καὶ ἔξω
ἐπιφάνειά των. (*) Ἡ ὑπαρξίς ἐνταῦθα τάφων τοιοῦτων τεκμη-
ριοί, ὅτι ὁ τόπος οὗτος δὲν ἦτο ἀνέκαθεν περιειλημμένος ὀχυ-
ρωματικοῖς τοίχοις, ἀλλ' ἀνετος εἰς ταφὴν νεκρῶν, καὶ ὅτι ἡ
γραμμὴ τοῦ περιβόλου τούτου εἶναι αὐτὴ ἐκείνη, ἥτις ἐχαρά-
χθη ἐπὶ Θεμιστοκλέους, ὅτε κατὰ τὸν Θουκυδίδην «μείζων ὁ
περίβολος πανταχῆ ἐξήχθη τῆς πόλεως.» Καὶ ἡ ἔλλειψις δὲ
ἐπιταφίων στηλῶν αὐτὸ τοῦτο τεκμηριοῖ. Αἱ στηλαὶ βέβαια
καθηροῦντο τότε ἐν τῇ σπουδαστικῇ τειχίσει καὶ ἐχρησίμευον
ὡς ὑλικὸν οἰκοδομίας ἢ ἐξετοπίζοντο ἄλλως.

Εἰς τὴν ἀνασκαφὴν ταύτην καὶ εἰς σχετικὰ τινα πρὸς αὐτὴν
ἔργα, ὧν περιττὸν νὰ γίνῃ μνεῖα εἰδική, ἐδαπανήθησαν καθ'
ὄλον τὸ ἔτος δρ. 17, 115. Ἀπεκομίσθησαν δὲ μέτρα χωμά-
τος τετραγωνικὰ 12,415.

Βα ἀνασκαφὴ ὀλιγοήμερος μὲν καὶ ὀλιγοδάπανος, καθαρὸν
δὲ ἡμῖν κέρδος ἀρχαιολογικὸν παρασχοῦσα, ἐγένετο τέλη Μαρ-
τίου καὶ ἀρχὰς Ἀπριλίου ἐν τῷ βορείῳ ἄκρῳ τῆς ἐνταῦθα Ἀτ-
τάλου στοᾶς. Ταύτην τὴν στοᾶν ὀσάκις ἐν ταῖς μέχει
τουδε ἐνιαυσίαις λογοδοσίαις ἀπὸ τοῦ ἔτους 1862 ἀνεφέρομεν
διὰ τι ἔργον αὐτόθι τελεσθὲν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου, πάντοτε ἐξη-

(*) Ἐκ τούτου, ὡς καὶ ἐξ ἄλλων τινῶν σχημάτων τῶν ἐν ἀρχαίοις τάφοις
εὐρικομένων ἀγγείων, συμπεραίνεται εἰκότως, ὅτι πολλὰ τούτων οὐδαμῶς εἰς
οἰκιακὴν χρῆσιν ἤρμοζον. Πῶς λ. χ. ἀγγεῖον μέγα καὶ βαρῦ, ἔχον κάτω ἀντὶ
βάσεως τρεῖς τοιοῦτους πόδας U (οἶονεὶ ἀνεστραμμένης λαβᾶς ἢ ᾶτα), δύναται
νὰ τελεῖ τὸ ἔργον του ἐν τῷ κοινῷ βίῳ; Καὶ ὅμως εὕρομεν ἐδῶ τοιοῦτο ἐν.
Ἔχει δὲ τὸ Μουσεῖον ἡμῶν καὶ μίαν τῶν μεγίστων στενομάκρων ὑδριῶν πεποι-
κιλημένην γραφαῖς ἀρίσταις, ἐκ Φαλήρου, ἥτις βάσιν μὲν ἔχει κανονικὴν, πάτου δὲ
(fond) ὄλης στερεῖται. Ἐπομένως οὐδὲν οὔτε ὑγρὸν οὔτε ξηρὸν ἠδύνατο νὰ
δεχθῆ.

γνηματικώτερον τὴν ἐδηλοῦμεν διὰ προσθήκης τοῦ ὀνόματος ἐρειπίων μεταγενεστέρων καὶ χριστιανικῶν, τῶν αὐτῆ προσωκοδομημένων, καὶ διὰ μνείας τοῦ ἀστυνομικοῦ τῆς πόλεως τμήματος, ἐν ᾧ κεῖται, ἵνα γινώμεθα ἀμέσως καταληπτοὶ εἰς τοὺς ἀκούοντας· ἀλλὰ φέτος πλέον ὄχι. Ἀξιούμεν, οἱ ἑταῖροι, οἱ ὀλίγοι τε φίλοι τε ἐνταῦθα συνερχόμενοι, νὰ ἔχωσιν ἤδη παρακολουθήσει φιλαρχαίως τὰ τοῦ Συμβουλίου ἔργα τόσον, ὥστε νὰ μὴ χρήζωσι πλέον τῶν προσθηκῶν ἐκείνων, εὐθύς δὲ ἅμα ἀκούουσι τὸ ὄνομα τῆς οὕτως εἰπεῖν πρωτοτόκου ἐκείνης θυγατρὸς τῆς πρὸ δεκαπέντε ἐτῶν ἀναδιωσάσης ἡμῶν Ἑταιρίας, νὰ τὴν ἀνευθυμῶνται καὶ τὴν ἀναπαριστάνωσιν ἐν τῇ φαντασίᾳ των ἐναργῶς κατὰ τε τὸ σχῆμα καὶ τὴν τοπικὴν θέσιν τῆς καὶ νὰ ἐναβρύνωνται δι' ἐπ' αὐτῆ. Δὲν μᾶς φαίνεται, κύριοι, διόλου ὑπερβολικόν, ἐν πλήθει τόσων ἐξιμβλωμάτων, ἄπερ γεννᾷ ἀνωδύνως καθ' ἑκάστην ἢ εἰκαστικῆ τινῶν τοπογραφία ἐτοιμοθάνατα, νὰ ἔχη ἡ ἡμετέρα Ἑταιρία στοργὴν μητρικὴν πολλὴν ἐπὶ τέκνῳ, τὸ ὁποῖον αὐτῆ ἐπιπόνως εἰς φῶς παρήγαγεν ἐπὶ ἱστορικοῦ ἐδάφους βαίνουσα βιώσιμον καὶ προσπαθεῖ, ἀνευδότης αὐτὸ εἰς μέγεθος καὶ κάλλος αὐξάνουσα διὰ τῶν ἀνασκαφῶν, νὰ καταστήσῃ ἀνεξίτηλον τὴν εἰς τὸ ληξιαρχικόν γραμματεῖον τῆς ἐπιστημονικῆς ἀρχαιολογίας ἐγγραφὴν του. Εἶναι πρὸς τούτοις τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος οἰκοδόμημα στοᾶ· στοᾶ δὲ ἐν Ἑλλάδι, ἀρίθηλοι κατὰ τὸ σχέδιόν των καὶ ὑπεράνω τῆς γῆς ὑψούμεναι, πόσαι ἄλλαι γνωρίζονται; οὐδεμία. Διπλοῦς ἄρα ὁ λόγος τῆς ἡμῶν ὑπὲρ τοῦ κτίσματος τούτου ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μερίμνης, ὡσάκις αἱ δυσχερεῖς περὶ αὐτὸ χωρικαὶ περιστάσεις τὸ συγχωροῦσιν. Ἠξεύρετε δηλαδὴ, ὅτι πολλαὶ ἐκεῖ ἀκόμη ἰδιωτῶν οἰκίαι καὶ οἰκόπεδα καὶ ὁδοὶ δὲ τινες στεναὶ δύο ἐμποδίζουσι τὴν Ἑταιρίαν νὰ ἀναδείξῃ ἐν συνεχείᾳ τὸ μακρότατον τοῦτο τῶν ἐν Ἀθήναις ἀρχαίων κτισμάτων. Κατὰ τὸ ἔτος δὲ τοῦτο, ἂν καὶ τὸ Συμβούλιον εἶχεν ἀνά χεῖρας τὴν περὶ ἧς ἤδη ὠμιλήσαμεν ἐργασίαν, πολλῆς δεομένην ἐπιμελείας,

ὅμως λαβὸν ἀφορμὴν ἀπὸ τινος εἰς αὐτὸ γενομένης δηλώσεως περὶ τοῦ ὅτι σώζεται δῆθεν παρὰ τὸ βόρειον τῆς στοᾶς ἄκρον εἰς ὀλίγον βάθος ἐν τῇ γῆ κρυπτόμενον ἄγαλμά τι, ἀπεφάσισε νὰ σκάψῃ ἐκεῖ δοκιμαστικῶς. Ὁ δηλωθεὶς τόπος ἦτο ὁ γόμος τοῦ ὄχυρωματικοῦ τοίχου, ὅστις ἀπὸ τοῦ προμνησθέντος βορείου τῆς στοᾶς ἄκρου, ἀκριβέστερον δ' εἰπεῖν ἀπὸ τοῦ ὀπισθίου τοίχου τοῦ δευτέρου δωματίου, χωρεῖ πρὸς ἀνατολὰς καὶ νότον (*). Τόσῳ δὲ μᾶλλον ἐπελήφθημεν τῆς ἀφορμῆς, ὅσῳ ἠλπίζομεν, ὅτι καὶ ἂν δὲν ἤθελεν εὐρεθῆ τὸ ἄγαλμα, ἀλλὰ ὅμως ἐκ τοῦ γόμου ἀρχαῖα πάντως ἤθελαν ἐξαχθῆ, ὅπως καὶ ἄλλοτε. Καὶ τὸ μὲν ἄγαλμα μετὰ σκαφὴν ἡμερῶν τινῶν δὲν εὐρέθη, εἴτε διότι ποτε δὲν ὑπῆρξεν ἐκεῖ, εἴτε διότι δὲν ἐσκάψαμεν εἰς ἱκανὸν βάθος, φοβούμενοι τὴν κατάπτωσιν τοῦ γειτονικοῦ μεσοτοίχου, θεμελιωμένου ἐπὶ τῆς ἐξωτέρας πρὸς βορρᾶν ὄψεως τοῦ ὄχυρωματικοῦ τοίχου, ἐξήχθησαν δὲ ἐκ τοῦ γόμου ὄχι πολὺ σημαντικὰ τινα καὶ γλυπτὰ τεμάχια καὶ δύο τρεῖς ὀλιγογράμματοι ἐπιγραφαί, ὧν μία τιμητικὴ εἰς τινα Ῥωμαῖον τῆς τῶν Κορνηλίων Λέντιων οἰκίας, προσωνομούμενον αὐγορα, ἦτοι οἰωνοσκόπον (**). Ἀποτυχόντες λοιπὸν οὕτως, ἐσκέφθημεν νὰ διαλύσωμεν καὶ ἐπὶ μέτρα τινα τὴν ἐσωτέραν τοῦ ὄχυρωματικοῦ τοίχου ὄψιν, ἧς ἡμεθα ἐντελῶς κύριοι, ἵνα ἐλευθερώσωμεν τὴν στοᾶν ἀπὸ τοῦ ξένου τούτου προσκολλήματος, καὶ ἐποιήσαμεν τοῦτο. Ἀνεγνωρίσθη δέ, ὅτι πάντες σχεδὸν οἱ μεγάλοι λίθοι ἐξ ὧν συνίστατο, τὸ μὲν ὑμήττειοι, τὸ δὲ πώρινοι, ἀνήκόν ποτε εἰς διάφορα μέρη αὐτῆς τῆς στοᾶς. Ὅθεν ἠυθετήσαμεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐκεῖ αὐτῇ ὀλίγον περαιτέρω. Ἐπειτα δὲ εὐρισκόμενοι ἄπαξ εἰς ἔργον ἐνταῦθα, ἐβουλεύθημεν νὰ ἀπο-

(*) Ἴδε τὸ ἐν τῇ λογοδοσίᾳ τοῦ ἔτους 1861 σχέδιον.

(**) Ἴσως εἶναι ὁ Γναῖος Κορνήλιος Λέντιος Γναῖου υἱός, augur, ὑπατος τοῦ 44 πρὸ Χρ. ἔτους κατὰ τοὺς Fastos Capitolinos. Μνημονεύει αὐτοῦ ὄχι εὐφρόμως ὁ Σενέκας ἐν τῷ de beneficiis II, 28. Ἴδε καὶ Σουητώνιον ἐν Tibur, 49, καὶ Δίωνα Κάσιον ἐν 54, 24.

κομίσωμεν καὶ ὄγκον τινὰ χωμάτων, ἀπὸ τοῦ βορειοτάτου τῆς στοᾶς δωματίου πρὸς δυσμὰς ἐκτεινόμενον, τὸν ὁποῖον, ὅτε πρὸ ἐτῶν αὐτοῦ ἐσκάπτομεν, δὲν εἶχομεν θίξει, ἵνα μὴ παρὰ πολὺ πλησιάζωμεν εἰς τὰ θεμέλια τῆς γείτονος οἰκίας, ἣτις τότε ἔτι δὲν εἶχεν ἀγορασθῆ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως, νῦν δὲ ἦτο ἡγορασμένη χάριν καθαιρέσεως, ὥστε ἡδυνάμεθα ἀφόβως νὰ πλησιάζωμεν. Ἀποκομιζομένων δὲ τῶν χωμάτων ἔμελλε νὰ φανῆ, ἂν τὸ βόρειον τῆς στοᾶς μέρος εἶναι ὁμοίως ἐκτισμένον, ὡς τὸ ἀνασκαφέν νότιον καὶ ἂν σώζεται καὶ αὐτοῦ ὁ τε τοῖχος ὁ πρὸς δυσμὰς ὁ περικλείων τὸ βάθος ἢ πλάτος τῆς στοᾶς καὶ μία ἐν αὐτῷ μεγάλη καὶ μία μικρὰ θύρα, ὡς ἐκεῖ. Ἐδῶ λοιπὸν ἐπετύχομεν κατὰ τι μὲν ἦττον τῶν ἐλπίδων, κατὰ τι δὲ πλέον. Διότι τοῦ τοίχου τὸ κατώτερον μέρος, ἐξ ὄγκωδῶν Ὑμηττειῶν λίθων συγκεῖμενον εὐρέθη σωζόμενον ἐπὶ μέτρα $9 \frac{1}{2}$ πρὸς δυσμὰς, ὅχι δηλ. μέχρι τοῦ ἄκρου ὀρθοστάτου, ὡς ἐν τῷ νοτίῳ μέρει, οὔτε ἔχον ὄλον τὸ ὕψος του ὡς ἐκεῖ τὸ ἐκ πωρίνων λίθων. Μὴ σωζόμενον δὲ μέχρι τοῦ ὀρθοστάτου δὲν δεικνύει, φυσικῶ τῷ λόγῳ, οὐδὲ τὴν πλησίον αὐτοῦ (ἂν τὴν εἶχέ ποτε) μικρὰν θύραν, ἀντίστοιχον τῇ τοῦ νοτίου μέρους. Καὶ ἐδῶ εἶναι τὸ ἦττον τῶν ἐλπίδων μας, τὸ δὲ πλέον εἶναι τόδε. Τῆς μεγάλης θύρας, τῆς πλησιέστατα τῷ βορειοτάτῳ δωματίῳ, ἐφάνη σωζόμενον κάτω τὸ ἀνοιγμα τῆς πλατῦ ὄν, ὅσον καὶ τὸ τῆς ἐν τῷ νοτίῳ μέρει ἀντιστοίχου καὶ εἰς ὕψος μέτρου $1 \frac{1}{2}$ (*). Τὸ δὲ περιεργότατον, ἐφάνησαν

(*) Περὶ τῆς ἐν τῷ νοτίῳ μέρει μεγάλης θύρας εἶχομεν εἶπει ἐν τῇ ἐπετίμῃ λογοδοσίᾳ τοῦ 1860, σελ. 9. ὅτι εἶναι ἀψιδωτή, καὶ τοῦτο ἐπαναλαμβάνομεν καὶ σήμερον, ἂν καὶ τῆς θύρας ἡ ὕψος, ὡς ἔχει νῦν, δὲν ἔρχεται εἰς βεβαίωσιν τῶν λόγων μας, διότι πρὸ ἐτῶν τινῶν λίθος εἰς μέγας ἀνωθεν τῆς παραστάδος μεμορφωμένος οὕτως, ὥστε νὰ δεικνύῃ ἀριδῆλως τὴν ἕναρξιν τῆς ἀψίδος, κατέπεσε μετὰ τῆς παραστάδος καὶ δὲν φαίνεται πλέον ἐπὶ τῆς θέσεώς του, ἀλλὰ σώζεται ὁμως. Ὁ δὲ Ussing ἀγνωσῶν τοῦτο ἐδουσιπύτησεν εἰς τὴν ἔκθεσιν ἡμῶν καὶ ἄλλα παρὰ τὰ ὄντα ἔγραψεν ἐν σελ. 11 τῆς πραγμα-

σωζόμενα ἔνθεν τῶν παραστάδων πρὸς τὰ ἔξω ἀνὰ ἓν ἐδώλιον μαρμαρίνον κελῶς εἰργασμένον, καὶ συνεχόμενον ὀργανικῶς τῇ θύρᾳ, τοῦθ' ὅπερ ἐν τῷ νοτίῳ μέρει δὲν ὑπάρχει ἢ διότι ποτὲ δὲν ὑπῆρξεν ἢ διότι δὲν διεσώθη. Ὅταν λοιπὸν προσεχῶς καθαιρεθῇ ἢ προμνησθεῖσα τοῦ δημοσίου οἰκία καὶ ἀνασκαφῇ ὁ τόπος μέχρι τῆς ὁδοῦ Ἀδριανοῦ, τότε θὰ γνωσθῇ ἐν ὁποῖᾳ σχέσει τὰ ἐδώλια ταῦτα εἶναι πρὸς τὸν ἐκεῖ παράλληλον καὶ ὀλίγον βορειότερα καὶ χαμηλότερα εὑρισκόμενον μεγαλόλιθον τοῖχον, τὸν ὑποτιθέμενον τοῦ περιβόλου, καὶ ἂν ἀπὸ τῶν ἐδωλίων βαθμίδες τινὲς ἄγωσιν εἰς τὸ κατώτερον ἔδαφος. Πάντως ὅμως καὶ νῦν τὰ ἐδώλια ταῦτα εἶναι ἀξιόλογα, ὡς δεῖγμα τῆς ποικιλίας καὶ τοῦ κόσμου ἅπερ προσετίθεντο εἰς τὰς ἄλλως ἀπλᾶς καὶ μεγαλοσχῆμους στοικᾶς οἰκοδομᾶς.

Ἐπειδὴ δὲ μετὰ μακρὸν διάλειμμα χρόνου ἐδόθη ἡμῖν ἀφορμὴ λόγων περὶ τῆς οἰκοδομῆς ταύτης, ἃς ῥηθῆ ἔτι καὶ τόδε πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ποτὲ δοθείσης παρ' ἡμῶν περιγραφῆς αὐτῆς καὶ τοῦ συνεκδοθέντος σχεδίου, τὰ ὁποῖα δὲν ἦτο δυνατὸν τότε νὰ μὴ ἔχωσιν τινὰς ἀτελείας (*). Περὶ τὰ μέσα Μαρτίου ἐνεστῶτος ἔτους πρρητηρήθησαν ὑπὸ τοῦ ἐκ Βερολίνου ἀρχιτέκτονος Adler ἐπὶ τῆς ἐξωτέρας ἐπιφανείας τοῦ πωρίνου τοίχου, ὅστις ἐν τῷ νοτίῳ μέρει ὀρίζει τὸ πλάτος ἢ βῆθος τῆς στοᾶς, χαράγματα δέκα πάνυ σαφῆ ἀνιόντα κλιμακῆδὸν ἀπὸ τῆς βίσεως τῆς μικρᾶς ἐκεῖ θύρας εἰς ἀνατολικὴν διεύθυνσιν.

τείας τοῦ Kong Attalos Stoa i Athen. Kjobenhavn, 1873, διότι τῷ ἐφάνη ὅτι ὁ γενεὸς χαρακτήρ τῆς οἰκοδομῆς δὲν ἐπιδέχεται ἀψίδωσιν Ἄλλ' ὁ τοιοῦτος τρόπος τῆς κατὰ πρόληψιν ἀναπαραστάσεως τῶν ἀρχαίων οἰκοδομῶν ἔβλαψεν ἤδη πολλάκις τὴν ἱστορίαν τῆς τέχνης.

(*) Ἐν τρισίν ἐπετελοῖς λογοδοσίαις ταῖς τῶν ἐτῶν 1860, 61 καὶ 72 εἶναι κατατεταμημένη ἢ περιγραφῇ καὶ οὐδαμοῦ ἀρτία ἐξ ἀνάγκης πολλῆς. Δύο δὲ σχέδια ἐξεδόθησαν ἐν ταῖς λογοδοσίαις τοῦ 1860 καὶ τοῦ 61 καὶ αὐτὰ ἀτελῆ κατὰ τινὰ. Ἄλλ' οὐδὲ τὸ τοῦ Ussing σχέδιον, ἂν καὶ ἔχει πλεονας λεπτομερείας, εἶναι ἄμωρον σφαλμάτων ἢ πλήρες.

Ταῦτα δὲ τεκμηριοῦσιν, ὅτι κλίμαξ τις ἐκεῖ ποτε προσερεϊδομένη ἦγε τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὸ ὑπερῶον τῆς οἰκοδομῆς, τὸ ὁποῖον πάντως ὑπῆρχεν ὑπερθεν τῶν 24 δωματίων, ὧν τὸ πολὺ ὕψος ἀνεκαθεν ἐθεωρήθη παρὰ πάντων ὡς πιθανολογοῦν τὴν ὑπαρξιν ὑπερώου. Νῦν δ' ἔρχονται ἐπικουρικὰ πρὸς ταύτην τὴν ἀντίληψιν τὰ ἴχνη τῆς κλίμακος. Ἀλλὰ καὶ πρότερον εἶχον παρατηρηθῆ ἑντὸς τοῦ πρώτου νοτιωτάτου δωματίου ἴχνη κλίμακος ἄλλης· ἀλλ' ἐκ λήθης δὲν ἐσημειώθη τοῦτο μέχρι τοῦδε ἐν ταῖς λογοδοσίαις.

Τοσαῦτα ἔστωσαν εἰρημένα περὶ τοῦ ἐν τῇ Ἀιτάλου στοᾶ ἔργου, εἰς ὃ ἔδαπανήθησαν δρ. 271. 80, ποσὸν ἀσήμαντον ὡς πρὸς τὰ εὐρεθέντα.

Εἶναι καὶ μία μονοήμερος ἀνασκαφὴ μνημονευτέα, γενομένη ἐν τινι οἰκοπέδῳ ἐπὶ τὰ δε τοῦ Ἰλίσσοῦ, ὡς ἐκαστὸν βήματα πρὸς δυσμὰς τῆς ἐπὶ τὸ νεκροταφεῖον ἀγούσης γειφύρας. Μνημονευτέα δὲ ἡ ἀνασκαφὴ αὕτη κρίνεται μάλιστα διὰ τὸ εὐκόλον ἦθος τοῦ κυρίου τοῦ οἰκοπέδου Παναγ. Δημητρίου, ὅστις εὐρῶν ἐν τῇ σκαφῇ τῶν θεμελιῶν τῆς οἰκίας του μεγάλην βάρθρου πλίνθον ἔχουσαν ἐπιγραφὴν χορηγικὴν, τῶν καλῶν μὲν τῆς Ἑλλάδος χρόνων, ὄχι δὲ πλήρη, ἀνήγγειλε τοῦτο αὐθόρμητος εἰς τὸ τῆς Ἐταιρίας Συμβούλιον καὶ ἐπέτρεψεν αὐτῷ νὰ σκάψῃ ἐλευθέριως περαιτέρω, ἴσως προσερευθεῶσι καὶ τὰ λείποντα τῆς ἐπιγραφῆς καὶ τι ἄλλο. Ἡ σκαφὴ γενομένη ἱκανῶς διὰ δύο ἡμερομισθίων δὲν ἐδειξέ τι περιπλέον, ἐρῆνη δὲ, ὅτι ἡ τοῦ βάρθρου πλίνθου δὲν ἦτο ἐκπαλαι ἐκεῖ θεμελιωμένη, ἀλλὰ εἶχεν ἐνοικοδομηθῆ ἐν τινι κοινῷ τοίχῳ, ἄλλοθεν ποθεν ἐκεῖ καταντήσασα (*). Ὁ δὲ Παν. Δημητρίου ἐδωρήσατο τὴν χορηγικὴν ἐπιγραφὴν εἰς τὴν Ἐταιρίαν. Τοῦτον τὸν ἄνδρα, ὄντα

(*) Οὕτω καὶ ἐν ἄλλῃ οἰκίᾳ, παρακειμένη τῇ τοῦ Παν. Δημητρίου, εὐρέθησαν, ὡς ἀρῆγήθημεν ἐν τῇ περυσινῇ λογοδοσίᾳ, πλείονα χορηγικὰ μνημεῖα, οὐ κατὰ χώραν.

τῆς μεσαίας καὶ τι κατωτέρω τάξεως, ἔπρεπε νὰ μιμηθῶσιν ἐν τοῖς τοιοῦτοις οἱ πολὺ ὑψηλότερα ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἀναστρεφόμενοι· ἀλλὰ πολλοῦ γε καὶ δέουσι. Παράδειγμα ὁ Λ. Μελᾶς, ὁ προπέρυσι κατασκεπᾶσας τὴν γραμμὴν τοῦ περιβόλου τῆς πόλεως, ἣν εὔρεν ἐν τῇ σκαφῇ τῶν θεμελίων τῆς οἰκίας του, τῆς βορειοδυτικῶς τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν.

Ταῦτα εἶναι τὰ ἀνασκαφικὰ ἔργα τοῦ ἔτους. Ἐδοκίμασε δὲ τὸ Συμβούλιον καὶ ἐ π ι σ κ ε υ ῆ ν τινὰ νὰ κάμη, τὴν τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς τοῦ ἐπὶ Σουνίῳ, ὡς τοῦτο προεδήλου ἡ περυσινὴ λογοδοσία. Ἀλλ' ἐγένετο μόνον τὸ μάλιστα κατεπειγόν αὐτόθι ἔργον διὰ τῆς προθύμου ἐπιστασίας τοῦ ἐν Λαυρίῳ πρώην οἰκονομικοῦ ἐφόρου Ἰω. Μοσχονησίου, παρακληθέντος ἐπὶ τούτῳ ὡς ἐταίρου ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου. Οὗτος ὑπεστήριξεν κτίσματι στερεῷ ἐν μέρος τοῦ πρὸς βορρᾶν στυλοβάτου τοῦ ναοῦ, χρῆζον τοιαύτης ἐπιμελείας. Ὑστερον δὲ κατὰ μῆνα Αὐγούστου ἀπῆλθον καὶ τρεῖς τῶν Συμβούλων ἐπὶ τὸ Σούνιον, ὁ Σ. Σωτηρόπουλος, ὁ Ε. Καστόρχης καὶ ὁ ἀναγινώσκων ταῦτα, ἐπιβάντες ἐθνικοῦ πλοίου κατ' ἄδειαν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ναυτικῶν καὶ συμπαραλαβόντες καὶ τὸν προθύμως προσεγγκόνοντα τὴν ἀπὸ τῆς τέχνης συνδρομὴν τοῦ ἀρχιτέκτονα Κων. Δεινοκράτην. Οὗτοι ἐπέθεώρησαν τὸ ἀξιόλογον λείψανον τοῦ ναοῦ, ἠρεύνησαν τὴν ἐπ' αὐτὸ κλιμακωτὴν προσανάβασιν καὶ τὸ σωζόμενον μέρος τοῦ ἱεροῦ περιβόλου καὶ ἐμελέτησαν τὸ ὅλον ἐπὶ σκοπῷ προσεχοῦς τινος ἀνακαθάρσεως καὶ ἀναδείξεως ἐπὶ τὸ βέλτιον, ἐν μέρει δὲ καὶ ἐπισκευῆς τοῦ πρὸς νότον ἐπιστυλίου. Εὐχарιστήθησαν δὲ ἰδόντες, ὅτι ἂν καὶ ἄλλως πολὺ ἡμελημένος εἶναι ὁ ναὸς διὰ τὸ μὴ παραφυλάττειν ἐκεῖ τινὰ φύλακα, ὅμως τὰ πρὸς τῇ κρηπίδι κατακείμενα ἀνάγλυφά του, τὰ ἐκ τῶν μετοπῶν, κατάκεινται ἔτι πάντα οὔτω, ὡς τὰ περιέγραψε καὶ ἀπηρίθμησε πρὸ δεκαετηρίδων τριῶν ὁ Λουδ. Ρόσσιος καὶ οὐδὲν αὐτῶν ἔλειψε. Μετεκόμισαν δὲ

οἱ Σύμβουλοι εἰς Ἀθήνας τούτων μὲν οὐδέν, ἐν δὲ ἀπωτέρω τοῦ ναοῦ εὐρόντες μέγα ἐκ λίθου λευκοῦ ἀνθεμωτὸν ἀκροστόλιον, ὑποπτεύσαντές πως ὅτι δύναται νὰ συληθῇ εὐκολώτερον τῶν ἄλλων πέριξ λειψάνων.

Ἄγορα ἰ ἀρχαίων ἀντικειμένων διαφόρου ὕλης καὶ τέχνης πρὸς πλουτισμὸν τοῦ Μουσείου τῆς Ἑταιρίας, τοῦ ἐν τῷ Βαρβακείῳ, ἐγένοντο καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, ὡς γίνονται ἀπὸ ἐτῶν ἤδη, ὀλιγώτεραι δὲ παρ' ἄλλοτε, τὸ μὲν διότι ὀλιγώτερα ἐν γένει ἄξια λόγου ἐκομίσθησαν εἰς ὄφιν τοῦ Συμβουλίου, τὸ δὲ διότι δὲν συνεφωνήσαμεν μετὰ τῶν πωλητῶν, τιμιουλκούντων ὑπερμέτρως. Ἐδαπανήθησαν δὲ ὅμως δι' ἀγορασθέντα ἀρχαῖα δρ. 2284:35. Τῶν ἀγορασθέντων μνείας ἰδιαιτέρας κρίνομεν ἄξια εὐμεγέθη τινα καὶ ἰδιόσχημα ἀγγεῖα πήλινα, πεποικιλμένα κοσμήμασι τέχνης ἀρχαϊκῆς, ἐξορυχθέντα ὑπὸ ἰδιωτῶν ἐξ ἱκανοῦ βάθους ἐν τοῖς γηπέδοις τοῖς καταντικρὺ τοῦ ὄρφανοτροφείου Χατζῆ Κώστα πρὸς νότον. Ταῦτα, πολλαχῶς ὄντα ὅμοια πρὸς τὰ ἄρτι μνημονευθέντα τῆς παρόδου, θέλουσι μετ' ἐκείνων νῦν ἠνωμένα ὄντα παράσχει ἀφορμὴν πληρεστέρων μελετῶν εἰς τοὺς ἀρχαιολόγους καὶ διευκολύνει αὐτοὺς, ὥστε βασιμώτερον ἢ μέχρι τοῦ νῦν νὰ ὀρίσῃσι τὴν χρονολογίαν τῶν ἀξιοπεριέργων τούτων προϊόντων τῆς κεραμευτικῆς τέχνης. — Ἀνοίγει τὸ Μουσεῖον τῆς Ἑταιρίας διὰ τε τοὺς ἐταίρους καὶ δι' ἅπαν τὸ κοινὸν τῆς πρωτεύουσῆς δις τῆς ἐβδομάδος, δευτέραν καὶ τετάρτην (*), παρεχομένων καὶ πασῶν τῶν εὐκολιῶν εἰς τὴν μελέτην τῶν ἐν αὐτῷ ἀρχαίων, συμφώνως πρὸς τὰ ἀναγεγραμμένα ἐν τῷ ἐλευθερίῳ ὀργανιτῆς Ἑταιρίας. Ἄλλ' ὀλίγοι ἐκ τῶν ἡμετέρων (λυπούμενοι λέγομεν τοῦτο) φοιτῶσιν εἰς τὸ Μουσεῖον καὶ οὗτοι χάριν ἀπλῆς περιεργείας, οὐχὶ δὲ χάριν σπουδῆς, πολὺ δὲ πλειό-

(*) Τὸν μὲν χειμῶνα ἀπὸ 2—4 ὥρ. μ. μ. τὸ δὲ θέρος ἀπὸ 3—5.

τεροι ξένοι Εὐρωπαῖοι, οἵτινες καὶ ἀντιγράφουσι συχνὰ καὶ σχεδιάζουσι καὶ ἀποτυποῦσι.

Δωρεαὶ ἀρχαίων εἰς τὸ Μουσεῖον ἐγένοντό τινες καὶ τὸ παρὸν ἔτος, ὡς καὶ τὰ παρελθόντα, παρὰ διαφόρων ἐν Ἀθήναις καὶ ἀλλαχοῦ κατοικούντων ὁμογενῶν, ὧν τὰ ὀνόματα θὰ περιληφθῶσιν εἰς τὴν ἔκθεσιν ταύτην ὅταν τυπωθῇ. Ἀνεγράφοντο δὲ μετ' εὐγνωμοσύνης καὶ ἐν ταῖς δηλώσεσιν, ἃς τὸ γραφεῖον τῆς Ἐταιρίας κατεχώριζεν ἐκάστοτε εἰς τὰς ἡμερίδας τῆς πρωτευούσης.

Ἐν τῇ συντάξει τοῦ λεπτομεροῦς καταλόγου τῶν τῆς Ἐταιρίας ἀρχαίων ἐφθάσαμεν τὸ ἔτος τοῦτο μέχρι τοῦ γενικοῦ ἀριθμοῦ 6862. Πέρουσιν ὁ ἀριθμὸς ἦτο 6450 (*). Δὲν εἴμεθα δὲ εἰσέτι ἐνήμεροι, ἅς μὴ Σᾶς λανθάνῃ τοῦτο. Πολλὰ καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν πρὸ πολλοῦ εἴτ' ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν εἴτ' ἐξ ἀγορᾶς καὶ δωρεῶν ἀποκτηθέντων ἀρχαίων, ἀφοῦ ἔτυχον τῆς προχείρου σημειώσεως, περιμένουσιν ἀκόμη τὴν ἀκριβῆ ἐν τῷ καταλόγῳ καταγραφῆν, διότι πολλὰ εἶναι τὰ ἐπιεισρέοντα καθ' ἐκάστην. Σκοπὸν δὲ ἡ ἀκριβῆς ἐν τῷ κα-

(*) Ἡμαρτημένως εἶχε τότε τυπωθῆ ἀρ. 6550.—Μέχρι δὲ τῆς σήμερον, 10 Ἰουλίου 1874, ἡμέρας ὅτε ἐκτυποῦται τὸ πρὸν φύλλον, ὁ ὅλος ἀριθμὸς τῶν καταλεγεγμένων ἀρχαίων ἀνέβη εἰς 6920, καὶ σύγκειται ἐκ τῶν ἐξῆς εἰδικῶν ἀριθμῶν. Λιθίνων 2302, χαλκῶν 647, σιδηρῶν 34, μολυβδίνων 574, ἀργυρῶν 28, χρυσῶν 66, ὀστεινῶν 57, ὑαλίνων 127, διαφόρων ὕλῶν ἀναμίκτων 100, πηλίνων ἀγγείων 1435, πηλίνων μωρῶν 616, πηλίνων λύχνων 380, πηλίνοιον σκευῶν 184, πηλίνων τύπων ἧτοι μητρῶν 67, θραυσμάτων πηλίνων 187, πυραμιδοειδῶν καὶ κωνοειδῶν πηλίνων 93, φακοειδῶν καὶ ἀρτοειδῶν πηλίνων 19, λαβῶν ἀμφορέων ἐνεπιγράφων 4. Ἰστέον δέ, ὅτι αἱ λαβαὶ ἀμφορέων ἐνεπιγράφοι (ἐκ Ῥόδου, Θάσου, Πάρου, Κνίδου, Κολορῶνος καὶ ἄλλων μερῶν) συμποσοῦνται νῦν περὶ τὰς 8 χιλιάδας, ἐξ ὧν μέγα μέρος ἐξεδόθη ὑπὸ Α. Duniont ἐν τῷ βιβλίῳ Incriptions céramiques de Grèce, Paris, 1871. Νομίσματα δὲ ὑπ' ἀρχαίων ἐν τῷ Μουσεῖῳ, ἂν καὶ εἰσέτι ἔχι διατεταγμένα, χρυσᾶ μὲν 16, τὰ πλεῖστα Ῥωμαϊκὰ καὶ Βυζαντινά, ἀργυρᾶ δὲ καὶ τῶν ἐκ τοῦ κράματος ποτῆν ἢ billon, ὑπὲρ τὰ 500, χαλκᾶ δὲ ὑπὲρ τὰς 10 χιλιάδας.

ταλόγω καταγραφῇ κύριον μὲν ἔχει τὴν βεβαίωσιν καὶ δὴ καὶ ἐξασφάλισιν τῆς κτήσεως, πκρέχει δὲ καὶ τινα χρησιμότητα εἰς τοὺς ὀλίγους ἐκείνους τοὺς ἰδιαιτέρας μελέτας ἐνίοτε ποιῶντας ἐν τῇ τῆς Ἑταιρίας συλλογῇ, ὅχι δὲ βέβαια εἰς τὸν πολὺν δῆμον τῶν φιλαρχαίων. Καὶ ἐδῶ εἶναι ὁ τόπος νὰ εἴπωμεν ἓνα λόγον πρὸς τοὺς ἀνυπομονωτέρους τῶν ἐταίρων, οἵτινες ποθοῦσιν ὅσον τάχος νὰ ἴδωσι καὶ τοποῖς ἐκδιδόμενον κατάλογον τῶν τῆς Ἑταιρίας ἀρχαίων, ἵνα τὸν ἔχωσι βοήθημα εἰς τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Μουσείου. Καλὸς ὁ πόθος των, ἀλλ' ὅχι ἔγκαιρος. Ἄλλας δυσκολίας ἀποσιωπῶντες λέγομεν μόνον, ὅτι πρὶν ἢ τὰ ἀρχαία ἡμῶν λάβωσι μίαν ὠρισμένην θέσιν ἐν τακτικῷ Μουσεῖῳ, κατάλογος εὐχρηστος διὰ τοὺς πολλοὺς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ συνταχθῇ καὶ ἐκδοθῇ. Τὸ δὲ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πατησίων κτιζόμενον ἐθνικὸν Μουσεῖον, ἀπὸ ὀκτώ ἐτῶν ἀρξάμενον νὰ οἰκοδομηθῆται, ἠξέυρετε, εἶναι ἀκόμη πολὺ μακρὰν τῆς καὶ κατὰ μίαν μόνην πλευρὰν ἀποτελειώσεώς του, καὶ οὐδὲν θαῦμα, ἀφοῦ οὐδὲ τὸ ἀπὸ δώδεκα ἐτῶν ἀρξάμενον μικρότερον ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως Μουσεῖον δὲν ἐτελείωσεν. Ἄς λάβωσι λοιπὸν ὑπομονὴν οἱ ἀνυπόμονοι. Εἰ δὲ καὶ ἐμμένουσιν εἰς τὴν ἀνυπομονησίαν των (ὅπερ εὐχόμεθα), ἄς προσπαθήσωσι καὶ φωνῇ καὶ χειρὶ καὶ πάσῃ δυνάμει εἰς συντέλειαν Μουσείου.

Ἡ βιβλιοθήκη τῆς Ἑταιρίας ἠῤῥησε κατὰ 27 τόμους καὶ φυλλάδια τὸ ἔτος τοῦτο, ὧν τὰ μὲν 13 ἐδωρήθησαν αὐτῇ παρ' ἀλλογενῶν, 4 δὲ παρ' ὁμογενῶν, 5 δὲ ἠγοράσθησαν. Πίναξ αὐτῶν θὰ προσαρτηθῇ εἰς τὴν ἐκθεσιν ταύτην ὅταν τυπωθῇ.

Τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος τῆς ἐκδιδομένης ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἑταιρίας, δαπάνη δὲ τῆς Κυβερνήσεως, παρεσκευάσθη δι' ὅλου τοῦ ἀρχαιολογικοῦ ἔτους ἐν μόνον φυλλάδιον τὸ ΙΖ^{ον} καὶ εἶναι ὑπὸ τὰ πιεστή-

ρια, μέλλον ἐντὸς ὀλίγου νὰ ἐκδοθῆ (*). Τὸ ἔργον εἶναι ἐπι-
πονον, καὶ ὀλίγοι τῶν ἡμετέρων εἰς τοῦτο ἀσχολοῦνται. Ὑλη
δὲ καλλιτεχνικὴ καὶ ἐπιγραφικὴ πολλὴ ἀνέκδοτος περι-
μένει νὰ ἐκδοθῆ εἰς τὰς ὥρας τὰς μελλούσας, ὅταν πλη-
θυνθῆ ἐν ἡμῖν ἡ γνῶσις ἢ ἐπιστημονικὴ καὶ ἡ αἴσθησις τοῦ
καλοῦ καὶ προσέτι ἢ φιλοπονία.

Τὰ ἐξῆς ῥηθησόμενα ἀναφέρονται εἰς τὴν ἐπιθεώρη-
σιν, ἀναζήτησιν, συναγωγὴν καὶ ἐπιμέλειαν τῶν κατὰ τὰς
ἐπαρχίας τοῦ βασιλείου πολλῶν καὶ σημαντικῶν ἀρχαιο-
τήτων, ἔργον ὅσον ὠφέλιμον, τόσον καὶ δυσχερές, τρίτον
δὲ τοῦτ' ἔτος τελούμενον ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας, ἐξ ὅτου ἡ Κυ-
βέρνησις, ὡς ἤξεύρετε, δίδει ἐπὶ τούτῳ εἰς τὴν Ἑταιρίαν
ἐτησίαν συνδρομὴν δραχμῶν τεσσάρων χιλιάδων. Ὅπως
πέρυσι καὶ προπέρυσι, οὕτω καὶ φέτος οἱ κόποι τοὺς ὁποίους
ἀνέλαβεν ἡ Ἑταιρία, ἦσαν πολλοὶ καὶ ὄχι πάντοτε τελε-
σφόροι, ἅτε διευθυνομένων τῶν ἔργων ὑπὸ Συμβουλίου ἐν
Ἀθήναις ἐδρεύοντος καὶ μὴ ἔχοντος τὴν ἰσχὴν ἀμέσου διοι-
κητικῆς ἐνεργείας, προσφεύγοντος δ' ἐξ ἀνάγκης ἐκάστοτε
εἰς τὸ ὑπουργεῖον. Ὅμως δὲ ὠφέλεια προσεγένετο καὶ κατὰ
τοῦτο τὸ ἔτος εἰς τὰς ἀρχαιότητας τῶν ἐπαρχιῶν. Τὸ
πλεῖστον δὲ τῶν κόπων πάλιν εἰς τὸν ἀπόστολον τῆς Ἑ-
ταιρίας Παναγ. Σταματάκην ἔλαχεν, ὃν ἐκ τῶν δύο ἡμῶν
τελευταίων λογοδοσιῶν καλῶς γνωρίζετε. Ἄν δὲ ἡ βοή-
θεια ὅθεν δεῖ ἦτο πλειοτέρα κατὰ τῆς νωθρείας τῶν τοπι-
κῶν ἀρχῶν καὶ ἔτι μᾶλλον ἢ κατὰ τῆς αὐθαδείας τῶν ἀνό-
μως μετερχομένων τὴν ἀρχαιοκαπηλείαν, καὶ οἱ τοῦ Συμ-
βουλίου καὶ οἱ τοῦ ἀποστόλου κόποι ἤθελαν εἶναι τελεσφο-
ρώτεροι. Ἄλλ' ἀφήσαντες τὰς μεμψιμοιρίας, ἃς εἴπωμεν τὰ
ὅπως δῆποτε κατορθωθέντα.

Εἶχομεν πέρυσιν ἐν τῇ λογοδοσίᾳ ἀναφέρει, ὅτι ὁ Στα-

(*) Ἦδη ὅτε ταῦτα ἐκτυποῦνται ἐξεδόθη.

ματάκης μεταβάς εἰς Ἀττάλον, ὅτε ἐκεῖ ἀνασκαφὴν ἀρχαιο-
λογικὴν ἐπεχείρησεν ἢ ἐνταῦθα Γαλλικὴ σχολή, βοηθὸς
τοῦ ἔργου χρήσιμος ἐν πολλοῖς ἐφάνη, ἔμεινε δ' αὐτόθι
χρόνον τινὰ καὶ μετὰ τὴν τῶν Γάλλων ἀναχώρησιν ἀνα-
σκαλεύων καὶ ἀναζητῶν διεσπαρμένα πολλὰ κατὰ τὴν ἐπι-
φάνειαν τῆς νήσου ἀρχαῖα μνημεῖα, ἐνεπίγραφα μάλιστα, ἃ
καὶ ἀντέγραψε καὶ βεβρεγμένῳ χάρτῃ ἀπετύπωσε, καὶ τὰ
μὲν εὐχομιστότερα αὐτῶν καὶ διὰ τοῦτο εἰς σύλησιν ὑπο-
κείμενα μετεκόμισεν εἰς Μύκονον καὶ διὰ πρωτοκόλλου
παρέδωκεν εἰς φύλαξιν τῷ δημάρχῳ Λωρέντσῳ Καμπάνῃ,
ὄντα τὸν ἀριθμὸν 120, ἄλλα δέ τινα ἔτι μικρότερα (ἐν οἷς
καὶ λαβαὶ πολλαὶ ἀμφορέων ἐνεπίγραφοί) ἐκόμισεν εἰς τὸ
ἐνταῦθα Μουσεῖον, περὶ δὲ τῶν λοιπῶν τῶν ἐπὶ τῆς νήσου
μεινάντων ἐλήφθη πρόνοιά τις ἵνα φρουρῶνται, συνεργούν-
τος εἰς τοῦτο καὶ τοῦ μνημονευθέντος δημάρχου Μυκόνου.
Ἐξ αὐτῆς δὲ τῆς Μυκόνου μετεκομισθῆ ἐνταῦθα μεγάλῃ
τις στήλῃ, σπουδαίαν ἔχουσα ἐπιγραφὴν, ἀτελέστατα τὸ
πρὶν γνωριζομένην. Αὕτη ὕστερον ἀντιγραφεῖσα ἐδῶ ἐξε-
δόθη (*).

Μετέβη ὕστερον ὁ Σταματάκης εἰς Ἀττάλον καὶ
Δένδραν. Ἀνεζήτησεν ἐκεῖ ἐν τῷ ἀρχαίῳ τῆς Δένδρας
φρουρίῳ καὶ εὔρε καὶ ἀντέγραψε καὶ ἀπετύπωσε οὐκ ὀλί-
γας ἐπιγραφὰς πρὸς μέλλουσαν αὐτῶν δημοσίευσιν.

Ὑστερον ἡσχολήθη μακρότερον χρόνον ἐν τῷ δήμῳ Τα-
νάγρας τῆς Βοιωτίας. Ἐκεῖ εἶχον δοθῆ πρὸ καιροῦ
παρανόμως πολλαὶ ἀδειαὶ (**) ἀνασκαφῆς τάφων ἐπὶ ἔθνι-

(*) Ἐν Ἀθηναίου τόμῳ Β'. σελ. 235 καὶ ἐξῆς.

(**) Αἱ δοθεῖσαι ἀδειαὶ ἦσαν καὶ διὰ πολλοὺς ἄλλους λόγους παράνομοι
καὶ διὰ τὸ ὅτι δὲν ἐστέλλοντο συγχρόνως καὶ ἐπιτηρηταὶ τῶν σκαφῶν ἐκ
μέρους τῆς Κυβερνήσεως, ὡς ἀπητεῖτο. Τοῦτο δὲ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ,
διότι ποῦ νὰ εὔρη τόσους ἐπιτηρητὰς ἢ Κυβερνηταίς ἢ ἡ ἀρχαιολογικῇ ἑπι-
ταιρία; Δι' ὅθι καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ ἐκδίδωνται ἀδειαί.

κῶν τε καὶ ἰδιοκτητῶν γαιῶν εἰς ἀνθρώπους ἐπάγγελμα ἔχοντας τὴν τυμβωρυχίαν, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἄλλοι τῶν κατοίκων ἐπεδόθησαν εἰς τὸ ἄνομον ἔργον καὶ κλέβδην ἔσκαπτε πληθὺς ἀνθρώπων καὶ ἔφθειρε μνημεῖα πολλὰ, ἐκ σπουδῆς τὰ εὐκόμιστα πῆλινα εἰδώλια ὡς τάχιστα καὶ κάκιστα νὰ συνάξῃ καὶ μετακομίσῃ εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν Ἀθηνησῶν πρὸς πώλησιν. Πάντες γνωρίζετε, πῶς ἐνταῦθα διεθρυλήθησαν πρὸ μηνῶν τὰ μετακομιζόμενα λαθραίως καὶ ποία ἐγένετο κίνησις πρὸς ἀπόκτησιν αὐτῶν παρὰ ξένων μάλιστα, κίνησις, ἣτις οὐδένα εἶχε τῇ ἀληθείᾳ ἐπιστημονικὸν ἢ φιλόκαλον χαρακτῆρα, ἀλλ' ἦτο οἷον παραφορά τις καὶ μέθη ἐπὶ πράγμασι, τῶν ὁποίων τὴν εὔρεσιν συνεσχότιζε καὶ αὐτὰ ταῦτα πολλάκις ἐνόθευεν ἡ ἀγυρτεία καὶ ἡ φιλοκέρδεια τῶν πωλητῶν, ἐνῶ ἡ κουφότης καὶ ἀπειρία τῶν ἀγοραστῶν συνετέλει τὰς ὑπερβολικὰς φήμας καὶ τὴν σύγχυσιν. Ἡ Ἑταιρία λοιπὸν ἠθέλησε νὰ καταστείλῃ τὴν φορὰν τοῦ κακοῦ καὶ νὰ σώσῃ ὑπὲρ τῆς ἐπιστημονικῆς γνώσεως τὸ ἐξαντλούμενον ἀθέσμως Ἰαναγραϊκὸν πεδῖον. Ὁ Σταματάκης ἐκεῖσε ἀποσταλείς συνέλεξε τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας περὶ τῶν ἀνόμως ἐνεργουμένων, καὶ ταύτας λαβὼν τὸ Συμβούλιον τῆς Ἑταιρίας διεπράξατο παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τέλος πάντων τὴν μέχρι ἐκδόσεως νεωτέρου ἀρχαιολογικοῦ νόμου αὐστηρὰν ἀπαγόρευσιν πάσης παρ' ἰδιωτῶν ἀνασκαφῆς διὰ πράξεως τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐκδοθείσης ἐν μηνὶ Δεκεμβρίῳ. Ἔργον ἔπειτα ἔσχεν ὁ Σταματάκης πολύπονον, νὰ περισυνάξῃ τὰ ναυάγια τοῦ τῆς ἀνομίας χειμῶνος, ἀναζητῶν ἐν τοῖς περὶ τὴν Ἰαναγραν τόποις εἰς πολλῶν ὥρῶν ἀπόστασιν πολλὰ ἐπιτύμβια καὶ ἀλλοῖα μνημεῖα, ἀλλὰ μὲν παρὰ τῶν τυμβωρύχων κακῶς διατεθέντα ἐν τοῖς συληθεῖσι τάφοις, ἀλλὰ δὲ ἀποκομισθέντα καὶ κρυβέντα ἐν οἴκοις ἰδιωτῶν. Ἐν τούτοις ἦσαν καὶ τινα ἀρχαιότατα καὶ κατὰ τέχνην ἢ διαλεκτικὰς

διαφορὰς ἀξιόλογα. Συνήγαγε λοιπὸν ὁ Σταματάκης ἐκεῖ ἀρχαῖα διάφορα, λίθινα πρὸ πάντων, 532 τὸν ἀριθμὸν, ἅπερ πάντα ἐν ἀκριβεῖ καταλόγῳ κατέγραψε καὶ ἐξ αὐτῶν συλλογὴν σχηματίσας ἐν χωρίῳ Σχηματαρίῳ παρέδωκε διὰ τακτικοῦ πρωτοκόλλου εἰς τὸν δήμαρχον Τανάγρας Νικόλ. Παπαϊωάννου. Τούτων τὰ μὲν 281 κατετέθησαν ἐν οἰκῆ-
ματι ἐνοικιασθέντι ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, τὰ δὲ 251 εἰς τὸ τῆς αὐτόθι ἐκκλησίας τῆς Παναγίας προαύλιον, περιφρα-
χθὲν πρῶτον ὡς ἔδει.

Ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ εἰσήχθησαν καὶ εἰς τὴν ἐν Θή-
βαις ἤδη πρότερον σχηματισθεῖσαν Συλλογὴν (*) περὶ τὰ
25 διάφορα ἀρχαῖα, ἐπιμελεία τοῦ μέλους τῆς ἐν Θήβαις
ἀρχαιολογικῆς ἐπιτροπῆς Ἐπαμιν. Κορομάντζου, δημοτι-
κοῦ διδασκάλου ἐκ τῶν ἀξιωτάτων παρ' ἡμῖν καὶ ἔχοντος
εἰλικρινῆ ἀγάπην πρὸς τὰ προγονικὰ μνημεῖα.

Ἡ δὲ τοῦ Σταματάκη ἀκολούθως ἐνέργεια πολλὰς ἔσχεν
ἐν Σχηματαρίῳ περιπετείας, καθ' ὅσον ἕνεκα τῆς αὐθαδείας
τῶν Ἀθήνηθεν ἀρχαιοπρατῶν καὶ τῆς ἐνδόσεως τῶν ἐπιτο-
πίων ἀρχῶν αὐτὸς μὲν νὰ ἀνασκάψῃ τάφους τακτικῶς, ὡς
παρηγγέλθη, δὲν ἠδύνατο, ἠναγκάζετο δέ, ἵνα παύσῃ τὰς
τῶν ἔτι ἐμφιλοχωρούντων ἐκεῖ ἀρχαιοπρατῶν ἀνασκαφάς,
νὰ καταγγέλλῃ τούτους εἰς τὰς ἀρχάς, ἀνθ' οὗ πάλιν οὗτοι
βοηθούμενοι καὶ ὑπὸ πολιτικῶν κομματαρχίσκων κατήγ-
γελλον αὐτόν, ὡς βιαίως δῆθεν ἐνεργοῦντα τὴν προσωπικὴν
αὐτῶν κράτησιν κ. τ. τ. τὰ ὁποῖα ἀηδὲς τῇ ἀληθείᾳ εἶναι
ν' ἀφηγηταί τις ἐνταῦθα. Ἄλλ' ὅμως λεκτέον, ὅτι ἐν τού-
τοις εἶναι ἔτι ὁ ἀπόστολος ἡμῶν. Ὑπάρχει δ' ἐλπίς τις, ὅτι
θὰ γίνῃ τέλος πάντων κατ' αὐτάς, γνωσιμαχοῦντων τῶν
ἀρχόντων, ἢ παρὰ τῆς Ἐταιρίας διὰ τοῦ Σταματάκη σκαφῆ
τάφων ἐν Τανάγρα, ἐξ ἧς ἐπιστημονικώτερόν τι τῶν μέχρι

(*) Ἴδε Λογοδοσίαν τοῦ 1872, ἐν σελ. 14.

τοῦδε πόρισμα ἐλπίζεται περὶ τοῦ ἐν αὐτοῖς εἶδους τῶν νε-
κρικῶν κτερισμάτων καὶ τῆς ἐποχῆς εἰς ἣν ἀνήκουσιν. Αἱ
πολλαὶ ὁμῶς τῶν τάφων καὶ ἄλλων μνημείων ποικίλαι
ἐπιγραφαὶ ἤδη καὶ νῦν διὰ τῆς ὑπὸ Σταματάκη γενομένης
ἀντιγραφῆς ὑπάρχουσιν ἐξησφαλισμέναι τῇ ἐπιστήμῃ καὶ
μέλλουσιν, ἐν καιρῷ δημοσιευόμεναι, νὰ εὐχαριστήσωσιν ἰκα-
νῶς τοὺς φιλαρχαίους (*).

Ἀπέστειλε τὸ Συμβούλιον ἐκτάκτως καὶ εἰς τὴν νῆσον
Σύρον φοιτητὴν τινα τοῦ Πανεπιστημίου, τὸν ἐκ Σύρου
Κλῶνα Στέφανον, ὅστις εἶχε κάμει πρότερον ἐκεῖ ἅ τε ἰθα-
γενῆς καὶ κλίσιν ἔχων εἰς τὰ ἀρχαιολογικά, ζητήσεις τι-
νάς εἰς ἄλλα τε τῆς νήσου μέρη καὶ εἰς τὸν βορειοδυτικὸν
δρμον τὸν καλούμενον Γράμματα καὶ ἐζήτησε παρὰ τοῦ
Συμβουλίου συνδρομὴν τινα, ἵνα ἀπελθὼν ἀντιγράψῃ ὅσας
ἐκεῖ αὐτὸς πρῶτος παρετήρησεν ἐπὶ τῶν βράχων ἐπιγρα-
φάς. Ἐποίησε δὲ τοῦτο ἐπιτυχῶς καὶ ἐπιστρέψας ὑπέβαλεν
εἰς τὸ Συμβούλιον ἀντίγραφα οὐκ ὀλίγα περιέργων τῶ ὄντι
ἐπιγραφῶν ἐκ τῶν βράχων ἐκείνων, ἃς οἱ ναυτιλλόμενοι
ποτε ἐν παλαιοῖς χρόνοις ἐνεκόλαπτον, εὐχόμενοι παρὰ τῶν
θεῶν εὐπλοῖαν ἢ εὐχαριστοῦντες, ἀφοῦ αὐτῆς ἐτύγχανον,
ὅπερ ἔθος διήρκεσεν αὐτόθι καὶ κατὰ τοὺς πρώτους χριστι-
ανικοὺς αἰῶνας. Προσεχῶς θέλουσιν ἐκδοθῆ αὗται αἱ ἐπι-
γραφαί, ὡς καὶ πᾶσαι αἱ ἄλλαι αἱ ἐν Ἐρμουπόλει καὶ ἄλ-
λαχοῦ σωζόμεναι, ἃς καὶ περ ἐκδεδομένης πρότερον ὁ αὐ-
τὸς νέος ἐμελέτησεν ἐπιμελέστερον καὶ πληρεστέρας ἀντέ-
γραψεν. Ἐδαπανήθησαν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο δρ. 180.

Ἀπῆλθον δὲ καὶ δύο μέλη τοῦ Συμβουλίου, οἱ καθηγη-
ταὶ Σπυρ. Φιντικλῆς καὶ Ἰω. Παπαδάκης, ἰδίᾳ δαπάνῃ εἰς
τὴν νῆσον Θήραν, αἰτήσαντος τοῦ ἐκεῖ φιλαρχαίου Νι-

(*) Μέρος αὐτῶν, τὸ ἐν πέμπτῳ περίπτῳ, ἐξεδόθη ἀρτίως ἐν τῷ Ἐθ-
νικῷ (τόμου γ'. τεύχει α. καὶ β'. ἀπὸ σελ. 164 ἕως 178).

κολάου Βαρβαρήγου νὰ ἀνασκάψῃ ἡ Ἑταιρία καὶ ἀναδείξῃ οἰκοδομὴν ἀρχαίαν, ὑποφαινομένην ἔν τινι τῶν κατὰ τὴν θέσιν Καμάρι ἀγρῶν του. Οἱ εἰρημένοι καθηγηταὶ διαμείναντες ἐν τῇ νήσῳ περὶ τὰς 15 ἡμέρας ἐν μηνὶ Ἰουλίῳ ἐτέλεσαν τὸ ἔργον ὅσον ἐνεδέχετο κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν τοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ ὑπέβαλον ἐπιστρέψαντες περὶ τε τῆς ἀνασκαφῆς καὶ ἄλλων ἀλλαχοῦ τῆς νήσου παρατηρήσεών των ἔκθεσιν λεπτομερῆ, περιέχουσαν καὶ τινὰ ἐπιγραφῶν ἀνεκδότων κείμενα. Ἡ ἔκθεσις αὕτη προσεχῶς θέλει δημοσιεῖσθῃ. Ἐδαπανήθησαν εἰς τὴν ἀνασκαφὴν δρ. 453:55.

Θὰ παύσωμεν τὴν λογοδοσίαν ἀφοῦ εἴπωμεν ἀκόμη τέσσαρά τινα, περὶ ὧν κρίνομεν πρέπον νὰ διατελῶσιν ἐν γνώσει οἱ ἑταῖροι.

Α'. Τὸ ζήτημα τὸ περὶ τῆς εὐχταίας τῶν Δελφῶν μετοικεσίας εἰς ἄλλον τόπον, χάριν μελλουσῶν ἐκεῖ ἀνασκαφῶν, διὰ παροχῆς δανείου παρὰ τῆς Ἑταιρίας εἰς τὴν Κυβέρνησιν πρὸς διευκόλυνσιν αὐτῆς ταύτης τῆς μετοικεσίας, τὸ ζήτημα, λέγομεν, τοῦτο ἐκοιμήθη δι' ὅλου τοῦ ἔτους. Ὑποτίθεται δὲ ὅτι οἱ κάτοικοι Δελφῶν δυστυχῶς ἐμμένουσιν ἀκόμη εἰς τὰς ὄχι εὐλόγους ἀξιώσεις, ἃς ἐδηλώσαμεν βραχέως πέρυσιν ἐνώπιόν σας. Ὑποτίθεται δὲ τοῦτο, διότι οὐδεμίαν νεωτέρα ἀνακοίνωσις τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὴν Ἑταιρίαν ἐγένετο.

Β'. Τὰ κατὰ τὸ ἀρχαῖον βλανεῖον, τὸ ὀπίσω τοῦ ἀνακτορικοῦ κήπου, ἔλαβαν ἀπροσδοκῆτως κακὴν τροπὴν πρὸ μηνῶν τινῶν καὶ ὄχι ὅποιαν προοιωνίζετο ἡ σωτήριος ὑπὲρ αὐτοῦ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος παρέμβασις τῆς ἀστυνομίας, διαταχθεῖσας ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου. Λόγῳ μὲν ἢ ἐπὶ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ Ζαππείου μεγάρου τῶν Ὀλυμπίων ἐπιτροπῇ ὑπεσχέθη τῇ Κυβερνήσει τὴν τοῦ βαλανείου ὀλοκλήρου διατήρησιν, ἀλλὰ ἔργῳ μετὰ τὴν θεμελίωσιν τοῦ Ζαππείου ἤδη πάλιν ἐν μέρει καταστρέφεται τὸ ἀρχαῖον κτίσμα καὶ

μέλλει ἔτι πλέον νὰ καταστραφῆ, πρὶν ἢ ἂν φανερωθῇ ὄλον κατὰ τὸ ἀρχικόν του σχέδιον· τοῦτο δὲ διότι τὸ μέγαρον τῶν Ὀλυμπίων ἐθεμελιώθη παραπολὺ πλησίον εἰς τὰ ἐρείπια καὶ ἐν μέρει ἐπ' αὐτῶν τούτων. Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἑταιρίας ἐπραξε πᾶν τὸ ἐπ' αὐτῷ ἵνα προλάβῃ τὴν ἀντικρυς παρὰ τὸν νόμον καταστροφὴν ἀρχαίου μνημείου, ἀλλ' οὐδὲν ἴσχυσε. Τὸ τελευταῖόν του ἔγγραφον περὶ τούτου ἔστειλεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς παιδείας τῇ 19 Μαρτίου τοῦ ἔτους τούτου, ἀφοῦ μετὰ λύπης εἶδεν, ὅτι δύο γραμμαὶ παχυτάτων τοίχων καὶ μία καλὴ πλακόστρωσις κατεστράφησαν. Ὑστερον δὲ καὶ ἄλλαι ἔτι καταστροφαὶ ἐπηκολούθησαν καὶ οὐδεμία ἀναστολὴ τοῦ κακοῦ ἐλπίζεται, ὡς χωροῦσι τὰ πράγματα. Τὸ λυπηρότατον δὲ εἶναι, ὅτι οὐδὲ παρηγορία τις μᾶς μένει· διότι τί ὅα ὠφελήσῃ ποτὲ τὴν Ἑλλάδα, κατηγορουμένην ἐπὶ βανδαλισμῷ, ἂν ἐξαιρῆται τῆς μομφῆς ἐν Συμβούλιον Ἑταιρίας; Οὐδέν.

Γ'. Ἐπὶ τοῦ παρελθόντος ὑπουργείου τὸ Συμβούλιον τῆς Ἑταιρίας ἠρωτήθη ἐπισήμως καὶ ἔδωκε τότε γνώμην ἔγγραφον περὶ τῶν ὄρων συμβάσεώς τινος, σκοπὸν ἐχούσης ἀνασκαφὴν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ὀλυμπίᾳ ἣν ἡ Γερμανικὴ Κυβέρνησις ἠθέλησε νὰ ἐπιχειρήσῃ. Ἐπὶ δὲ τοῦ παρόντος ὑπουργείου ἀφοῦ ἐπὶ πλέον προέβησαν αἱ μεταξὺ τοῦ τῆς Γερμανίας πρεσβευτοῦ καὶ τῆς ἡμετέρας Κυβερνήσεως διαπραγματεύσεις, καθ' ἃς καὶ νέοι, ὡς λέγεται, ὄροι προήλθον εἰς μέσον, τέλος ὑπεγράφη παρ' ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἡ περὶ τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης σύμβασις, καὶ μέλλει νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν βουλὴν. Εὐχεται τὸ Συμβούλιον νὰ μὴ εἶναι τὸ κείμενον αὐτῆς κατὰ πάντα ὁπῶον ἐδημοσιεύθη (οὐχὶ ἐπισήμως ἔτι) διὰ τῶν ἐφημερίδων· εἰ δὲ μὴ, δι' ἐλλόγου συζητήσεως ἐν τῇ βουλῇ νὰ ἐξευρεθῇ ὁ προσήκων τρόπος, πῶς νὰ γίνῃ μὲν ἡ παρά τε ξένων καὶ ἐγχωρίων ποθουμένη

αὕτη ἀνασκαφή, νὰ γίνη δὲ ἄνευ ζημίας εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐλευθερίως πρὸς τὴν ἐπιστήμην.

Δ'. Ἀναφέρομεν εὐχαρίστως, ὅτι τῇ 20 Φεβρουαρίου τοῦ ἔτους τούτου ἐδόθη ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου εἰς τὴν Ἑταιρίαν ἀτέλεια τῆς ἐπίσημου ἀλληλογραφίας τῆς μετὰ τῶν τοῦ κράτους ἀρχῶν, ἐξ οὗ οἰκονομία τις προσγίνεται εἰς τὰ ἐξοδα τοῦ γραφείου μας.

Τοσαῦτα εἶχε νὰ εἴπη τὸ Συμβούλιον. Ἡ δὲ Συνέλευσις ἄς κρίνη.

Μετὰ ταῦτα ἐγένοντο παρὰ διαφόρων ἐταίρων τρεῖς προτάσεις, Α'. νὰ γίνωνται τοῦ λοιποῦ αἱ ἐπέτειαι συνελεύσεις τὸν χειμῶνα ἢ τὸ φθινόπωρον, ἵνα συνέρχωνται εἰς αὐτὰς πλειότεροι. Β'. νὰ δαπανῶνται ἐκ τοῦ ταμείου τῆς Ἑταιρίας χρήματα πρὸς μίσθωσίν τινος, ὅστις ν' ἀσχολῆται ἀποκλειστικῶς εἰς σύνταξιν ἄρθρων διὰ τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἐφημερίδα, ἵνα ἐκδίδεται αὕτη συχνότερον. Γ'. νὰ ζητηθῇ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἀντίγραφον ἐπίσημον τῆς τελευταίας περὶ Ὀλυμπίας συμβάσεως, ἵνα μελετήσῃ αὐτὴν τὸ Συμβούλιον τῆς Ἑταιρίας καὶ παρουσιάσῃ εἰς τὴν Συνέλευσιν γνώμην περὶ τῶν ὄρων τῆς, ἐφ' ὧν νὰ ἀποφανθῇ ἡ ὀλομέλεια τῶν ἐταίρων. Αἱ δύο πρῶται προτάσεις ἔμειναν νὰ ληφθοῦν ὑπὸ σκέψιν προσεχῶς· ἡ τρίτη πρότασις ἐγένετο παραδεκτὴ, ὡς ἐπροτάθη.

Μετὰ ταῦτα παρελθὼν ὁ ταμίας κ. Π. Γιαννόπουλος ἐπαρουσίασε τὸν ἐξῆς ἰσολογισμὸν τοῦ ἔτους καὶ ἀνέπτυξεν αὐτὸν καὶ προφορικῶς.

Μετὰ τοῦτο ὁ κ. Γιαννόπουλος ἔστρεψε τὸν λόγον εἰς τὰ περὶ τοῦ ἀρχαίου βαλανείου καὶ εἶπε· Κύριοι, πρὸ μικροῦ, κάταστρέφων τὸν λόγον τῆς ἐνώπιον ὑμῶν λογοδοσίας τοῦ Συμβουλίου ὁ κ. γραμματεὺς, ἔθιξε καὶ αὖθις τῆς περὶ τοῦ ἀρχαίου βαλανείου ὑποθέσεως, ἐξενεγκῶν κατὰ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν Ὀλυμπίων μομφήν, ἣτις περιέχει λαθάνουσα μομφήν ἑτέραν κατὰ τῆς κυβερνήσεως καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ κ. Κωνστ. Ζάππα. Ἡ ἀπαγγελθεῖσα ὑμῖν λογοδοσία τοῦ Συμβουλίου κατὰ τοῦτο καὶ μόνον, ἦτοι κατὰ τὴν ἔκφρασιν τῆς ῥηθείσης μομφῆς, καὶ διὰ πρώτην καὶ μοναδικὴν φοράν, εἶναι κρίσις καὶ γνώμη τῆς πλειονότητος αὐτοῦ, ἄλλην κρίσιν καὶ γνώμην ἐχόντων τῶν μελῶν τῆς μειονότητος· τὸ περιστατικὸν τοῦτο, κύριοι, καὶ ἡ θέσις μου ἐν τῇ ἐπιτροπῇ τῶν Ὀλυμπίων, μὲ ὑποχρεοῦσι νὰ διαφωτίσω ὑμᾶς περὶ τῶν διατρεξάντων, διηγούμενος αὐτὰ ὅσον οἷόν τε συντομώτερα.

Τὸ ἐπιστημονικὸν μέρος τῆς ὑποθέσεως, ἦτοι τὴν ἐπιστημονικὴν ἀξίαν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος βαλανείου, παντάπασιν δὲν ἐννοῶ νὰ τὸ ἐξετάσω, παραγνῶρίζων οὕτω τὴν ἐν τῷ Συμβουλίῳ θέσιν μου καὶ τὸν ὄπριον ὀφείλω σεβασμὸν εἰς τὰς ἐπιστημονικὰς κρίσεις τῶν πρὸς τοῦτο ἀρμοδίων καὶ εἰδικῶν ἀξιοτίμων συναδέλφων μου· διηγοῦμαι τὰ συμβάντα ἐξαρχῆς καὶ ἐπικαλοῦμαι τὴν ὑμετέραν προσοχήν.

Ἡ ἑλλην. κυβέρνησις ἀποδεχθεῖσα τὴν περὶ συστάσεως τῶν Ὀλυμπίων πρότασιν τοῦ ἀοιδίμου Ἐθαγγέλη Ζάππα, ὑπεσχέθη νὰ δώσῃ αὐτῇ κατάλληλον γῆπεδον ἐν Ἀθήναις, ἐφ' οὗ νὰ οἰκοδομηθῇ, δαπάναις ἐκείνου, καὶ τὸ κατάλληλον διὰ τὰς Ὀλυμπιακὰς ἐκθέσεις μέγαρον. Τοῦτο δὲν κατωρθώθη πρὸ τῆς μεταβολῆς τοῦ Ὀκτωβρίου· μετ' αὐτὴν προσδιωρίσθη ἡ ἄλλοτε πλατεῖα τοῦ Λουδοβίκου καλουμένη, ἀπεδείχθη ὅμως μετ' ὀλίγον, ὅτι ἡ πλατεῖα ἐκείνη, τὸ ὄνομα μόνον εἶχεν ὡς τοιαύτη ἐν τῷ ἀρχαιοτέρῳ σχεδίῳ τῆς πό-

λεως, πράγματι δὲ ἀνῆκεν ὀλόκληρος εἰς τοὺς ἀρχαίους ἰδιοκτητῆς αὐτῆς μήπω ἀποζημιωθέντας.

Κατὰ τὸ 1865 ἀπῆλθε τοῦ κόσμου τούτου ὁ ἰδρυτὴς τῶν Ὀλυμπίων Εὐαγγέλης, ἀφήσας, διὰ τοῦ ἄρθρου Β. τῆς διαθήκης του, εἰς τὸν ἐκτελεστήν αὐτῆς ἐξάδελφόν του Κωνστ. Ζάππαν, ρητὴν ὑποχρέωσιν νὰ κτίσῃ τὸ μέγαρον τῶν Ὀλυμπίων μετὰ τοῦ σταδίου ἀξιοπρεπῆς καὶ εὐρύχωρον καὶ κατὰ τὸ σχέδιον ὅπερ ὁ ἴδιος ἐνέκρινε καὶ ἄφησε μεταξὺ τῶν ἐγγράφων του, ἀποστείλας πρότερον ἀντίγραφον εἰς τὴν ἑλλ. κυβέρνησιν διὰ τοῦ κ. Παγκαβῆ.

Κοινοποιηθείσης τῆ κυβερνήσει τῆς ἀποβιώσεως καὶ τῆς διαθήκης, συνέστη εὐθὺς διὰ Β. διατάγματος, ὀριστικὴ καὶ μόνιμος ἡ ἐπὶ τῶν Ὀλυμπίων καὶ κληροδοτημάτων ἐπιτροπὴ, συγκειμένη ἐκ τῆς προὔπαρχούσης ἐπὶ τῆς Ἐθν. βιομηχανίας ἐπιτροπῆς καὶ ἀπὸ πρόσθετα τέσσαρα μέλη τοὺς Κυρίους Χρηστίδην, τὸν καὶ ἀντιπρόεδρον τότε διωρισθέντα, Παγκαβῆν, Ρενιέρην καὶ Μεταξᾶν.

Ὁ ἐκτελεστὴς τῆς διαθήκης, καὶ ἐκ καθήκοντος καὶ ἐξ αἰσθήματος πατριωτικοῦ, ἤρξατο ζητῶν τὸν προσδιορισμὸν τοῦ γηπέδου διὰ τὴν οἰκοδομήν· ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπιτροπὴ τῶν Ὀλυμπίων ἤρξατο μεριμνῶσα περὶ τούτου· ἀπὸ τοῦ 1865 μέχρι τοῦ 1869, τρεῖς θέσεις ἢ μία μετὰ τὴν ἄλλην ὑπεδείχθησαν ὡς αἱ καταλληλότεραι, ἧτοι ἡ ὑπεράνω καὶ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ παναθηναϊκοῦ σταδίου, ἡ πρὸς δυσμὰς τοῦ Θησειοῦ καὶ τῆς ἀπὸ τὴν ἀκρόπολιν κατερχομένης ὁδοῦ καὶ ἡ ἐφ' ἧς ἐγείρεται νῦν τὸ Ζάππειον.

Ὁλόκληρος ἡ ἐπιτροπὴ καὶ τινες τῶν κατὰ καιροὺς ὑπουργῶν, μετέβησαν πολλάκις ἐπιτοπίως εἰς τὰς ρηθείσας θέσεις· μετὰ πολλὰς δὲ συζητήσεις καὶ κρίσεις, πάντων αἱ γινῶμαι συνεφώνησαν ὑπὲρ τῆς ρηθείσης τελευταίας θέσεως, ἐφ' ἧς ἔκειντο πασιφανῆ ἐρείπια, πρὸ δεκαπενταετίας δὲ καὶ ἀπεκαλύφθη ψηφιδωτὴ αἶθουσα μετὰ σειρῶν τοίχων μεγί-

στη, ἣτις καὶ καθαρισθεῖσα τότε ἀφέθη ἐν ὑπὸ κ. θρωπάντη ἀπροφύλακτος μέχρι καταστροφῆς ταύτης τῆς θέσεως ἢ παραχωρησις ἐπροτάθη ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως, παμψηφεί δὲ καὶ πανηγυρικῶς ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς βουλῆς ὁ περὶ ταύτης νόμος τῆς 3 δεκεμβρίου 1869, οὐχὶ περιορισμένης εἰς τὴν ἀποκλειστικῶς τῷ δημοσίῳ ἀνήκουσαν ἑκτασιν, ἀλλὰ περιλαμβανούσης καὶ τὴν ἐξ ἀδιαιρέτου μετὰ τοῦ Κ. Σκουζέ, ἐπὶ τῷ ῥητῷ ὄρω ἵνα κτισθῇ ἐν αὐτῇ τὸ μέγαρον τῶν Ὀλυμπίων καὶ τὰ παραρτήματα αὐτοῦ κατὰ τὴν διαθήκην.

Χωρογραφηθείσης τῆς ἐκτάσεως ταύτης, εὐρέθησαν διασταυρούμενα τεμάχια τῆς ἀποκλειστικῆς κυριότητος τοῦ δημοσίου μὲ ἄλλα ἐξ ἀδιαιρέτου εἰς αὐτὸ καὶ εἰς τὸν Κ. Σκουζέ ἀνήκοντα, κώλυμα καὶ τοῦτο εἰς τὴν ἑναρξιν τῆς οἰκοδομῆς. Τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν ἐζήτησε δικαστικῶς τὴν διανομὴν, ἀλλ' ἐπειδὴ αὕτη μὲν ἐβράδυνεν, ὁ δὲ ἐκτελεστής τῆς διαθήκης ἐπέμενεν εἰς τὴν ταχυτέραν ἐκπλήρωσιν καὶ τῆς οὐσιωδεστέρας ὑποχρεώσεώς του αὐτῆς, συνήνεσε νὰ ἀγορασθῇ ἀπὸ τὸν κ. Σκουζέ γῆπεδον ἐκ τῶν ἀδιαιρέτων, παρακείμενον εἰς ἕτερον ἐκ τῶν παραχωρηθέντων ἐθνικῶν, πρὸς σχηματισμὸν τοῦ ἀπαιτουμένου διὰ τὴν οἰκοδομὴν χώρου, καὶ ἐπλήρωσε διὰ πῆχεις 14,000, δραχμὰς 80,000 περίπου.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν Ὀλυμπίων, πρὶν ἢ ὀρίσῃ τὴν ἐντὸς τῆς παραχωρηθείσης αὐτῇ ἐκτάσεως τοποθέτησιν τοῦ ἀνεγερθησομένου μεγάρου τῶν Ὀλυμπίων, ἔκρινεν εὐλογον νὰ ἀκούσῃ καὶ τὴν γνώμην τῆς ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας. Ἐλαβε δὲ, διὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλ. καὶ τῆς δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ὑπουργείου, γνώμην γραπτὴν κατὰ μάρτιον τοῦ 1872 ὅτι, ἐὰν ἀπὸ τῆς δυτικομεσημβρινῆς γωνίας τῶν ἀνακτόρων, ἀχθῇ εὐθεῖα γραμμὴ πρὸς τὴν ἀρκτανατολικὴν γωνίαν τοῦ περιβόλου τοῦ Ὀλυμπείου, τὸ ἐγερθησόμενον μέγαρον δύναται νὰ τοποθετηθῇ πρὸς ἀνατολὰς τῆς γραμμῆς ταύτης,

ἀπέχον ὅμως ἀπὸ τοῦ περιβόλου τοῦ Ὀλυμπίου τοῦλάχιστον μέτρα 150. Ἡ γνώμη αὕτη εὐρέθη εὐτυχῶς πληρομένη διὰ τῆς τοποθετήσεως τοῦ μεγάρου ἐν τῷ χώρῳ τῷ σχηματισθέντι διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὸ ἔθν. γήπεδον καὶ 28,000 πήχεων ἐκ τῶν μετὰ τοῦ κ. Σκουζέ κοινῶν, ὧν τὸ ἥμισυ ἠγόρασεν, ὡς ἐβρέθη, ὁ κ. Ζάππας· μόλις καὶ τοῦ κωλύματος τούτου ἀρθέντος, ἐπελήφθη ἡ ἐπιτροπὴ τῶν παρασκευαστικῶν τῆς οἰκοδομῆς, ὅτε, ἰσοπεδουμένου τοῦ ἐδάφους καὶ τῶν θεμελίωσιςκαπτομένων, ἀνεφάνησαν καθαρώτερον τὰ ἐρείπια βαλαυνείου· τότε ἠγέρθησαν αἱ ὑπὲρ τῶν ἐρειπίων τούτων καὶ κατὰ τῆς ἐπιχειρουμένης οἰκοδομῆς ἔντονοι παρατηρήσεις τοῦ ὑμετέρου συμβουλίου, προκαλέσασαι τὴν διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν διὰ παρεμβάσεως τῆς ἀστυνομίας, διότι ὁ περὶ ἀρχαιοτήτων νόμος προστατεύει καὶ τῶν τοιούτων μεσαιωνικῶν ἀρχαίων τὴν διατήρησιν.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐλορυθῆθη βεβαίως καὶ μετὰ λύτης ὑπέβαλεν εἰς τὴν κυβέρνησιν ἀντιπαρατηρήσεις σπουδαίας καὶ διαμαρτυρηθεῖσα παρητήθη τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς, προκαλέσασα τὴν παρέμβασιν τοῦ ἰδίου κ. Ζάππα, ἀφοῦ αὕτη δὲν εἰσκήκετο. Ὁ κ. Ζάππας ὅμως, ἐπτὰ ὅλα ἔτη ἀπὸ τοῦ 1866 ἐπιζητῶν ἐκ παντὸς τρόπου τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ μεγάρου τῶν Ὀλυμπίων, καὶ ὑποβλήθεις ἔνεκα τούτου καὶ εἰς ἀγορὰν γηπέδου, καὶ ἀπὸ προσκόμματος εἰς πρόσκομμα περιπίπτων, ἠγανάκτησε καὶ ἀπηλπίσθη. εἶναι λίαν συγκινητικαί, κύριοι, αἱ εἰς τὰς περὶ τούτου ἐπιστολάς ἐκφράσεις καὶ τὰ δικαιολογημένα παράπονα τοῦ πατριώτου Κωνστ. Ζάππα, μὴ δυναμένου νὰ ἐννοήσῃ τὰ διατρέχοντα ἐνταῦθα. Οὐχ ἤττον ἐπεφόρτισε τὸν ἐνταῦθα γραμματέα του νὰ ἔλθῃ εἰς ἄμεσον συνεννόησιν μὲ τὴν κυβέρνησιν, παρεκάλεσε δὲ καὶ τὴν ἐπιτροπὴν νὰ μὴ ἀρνηθῇ τὴν πρὸς αὐτὸν συνδρομὴν τῆς.

Οὕτω διακειμένων τῶν περὶ οἰκοδομῆς τοῦ ἐθνικοῦ τούτου ἰδρύματος, μεταξὺ τῶν πρὸς διόρθωσιν ἐπέλθουσῶν εἰς

τὴν κυβέρνησιν ἰδεῶν ἐπεκράτησεν ἢ περὶ τοποθετήσεως αὐτοῦ εἰς τὸν πρῶν λαχανόκηπον τῶν ἀνακτόρων, ἢ εἰς τὸ κενόν τὸ μεταξὺ τοῦ κοιμητηρίου τῶν διαμαρτυρομένων καὶ τοῦ ἀνακτορικοῦ κήπου παρὰ τὴν Λεωφόρον τοῦ πρῶν Ἀμαλιαίου. Ὁ τότε πρόεδρος τῆς κυβερνήσεως κ. Δελιγεώργης, δις μετέδῃ ἐπιτοπίως μετὰ μελῶν τινων τῆς ἐπιτροπῆς, πεισθεὶς ἐπὶ τέλους, ὅτι οὐδεμία τῶν εἰρημένων θέσεων ἔχει τὴν ἀπαιτουμένην χωρητικότητα καὶ ἐπομένως ὅτι ἐθουσιάζετο τοσαύτης σημασίας διὰ τὸν τόπον κατάστημα, τοποθετούμενον εἰς ἄλλην παρὰ τὴν ἐκλελεγμένην καὶ διὰ τοῦ νόμου τοῦ 1869 παρακεχωρημένην θέσιν. Διάφοροι σκέψεις ἐπῆλθον περὶ τῆς θεραπείας, ἐν αἷς καὶ ῥητὸν ἐγγραφον τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐκκλ. καὶ τῆς δημ. ἐκπαιδύσεως, ὅτι δύναται νὰ ἐγερθῇ τὸ μέγαρον εἰς ἡν θέσιν κεῖται σήμερον τὸ προσωρινὸν κατάστημα τῆς ἐκθέσεως. Ὀριμωτέρα μετ' ὀλίγον σκέψεις ἐπὶ τῶν γενομένων ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς παραστάσεων, συμφώνων πρὸς τὴν προηγουμένην γνώμην τοῦ συμβουλίου τῆς ἡμετέρας ἐταιρίας, μετέβαλε καὶ τὴν ἀπόφασιν ταύτην.

Ἄλλη πάλιν ἰδέα, ὅτι ἐδύνατο τὸ νέον κτίριον νὰ χωρέσῃ τοποθετούμενον εὐθὺς μετὰ τὸ μεσημβρινώτερον ὄριον τοῦ βαλανείου καὶ πρὸς τὴν λεωφόρον Ἰλισσοῦ, ἔμεινεν ἰδέα μόνη, διότι μεταδάντος καὶ ἐπὶ τῆς θέσεως αὐτῆς τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ, καὶ καταμετρήσεως μετὰ τοῦτο γενομένης, εὐρέθη καὶ ἡ θέσις αὕτη λίαν στενοχωρημένη καὶ ἔτι μᾶλλον ἀκατάλληλος διὰ τὸ κοῖλον αὐτῆς πρὸς πάντα τὰ πέριξ.

Ἐν τῇ κορυφουμένη ἀμηχανίᾳ ἕνεκα τῶν παντοίων τούτων προσκομμάτων, ἀπηθύνθη εἰς τὴν κυβέρνησιν, ἐν ὀνόματι τοῦ κ. Ζάππα, ἔντονος παράστασις ἀπαιτοῦσα τὴν ἐλευθέραν χρῆσιν τῶν παρακεχωρημένων διὰ τοῦ νόμου ἐθνικῶν γηπέδων πρὸς ὃν παρεχωρήθησαν σκοπὸν καὶ ἰδίως τῶν παρ' αὐτοῦ ἀγορασθέντων, ἢ τὴν ἀποζημίωσιν αὐτοῦ διὰ τὸ κα-

ταβληθὲν τίμημα καὶ τὰ ἕως τότε ἔξοδα τῆς ἰσοπεδώσεως καὶ τῶν ἀνασκαφῶν, ἀπεκδυομένου αὐτοῦ πάσης εὐθύνης διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐνταῦθα εἶπέ τις τῶν ἐταίρων. Ἀποζημιώσεις δὲν ἤθελε προτείνει ὁ κ. Ζάππας, ἐὰν ἐντεῦθεν τῷ παρίστανον, ὅτι πρόκειται περὶ διατηρήσεως ἀρχαίου μνημείου.

Ὁ κ. Γιαννόπουλος. Ἐνθυμείσθε, κύριοι, ὅτι εἰς τὴν περὶ τὴν λογοδοσίαν τοῦ Συμβουλίου σας, ὁ κ. πρόεδρος αὐτοῦ καὶ τῆς συνελεύσεως προέταξε λόγον μακρὸν ὑπὲρ τῶν ἐρειπίων τοῦ βαλανείου, περατούμενον διὰ τῆς εὐχῆς καὶ τῆς θερμῆς παρακλήσεως, ἵνα ὁ κ. Ζάππας, ἀφιστάμενος τῆς ἰδέας περὶ τῆς τοποθετήσεως τοῦ μεγάρου τῶν Ὀλυμπίων ἐκεῖ, προσέλθῃ, δι' ἰδίας προσθέτου δαπάνης, εἰς τελείαν ἀνακάλυψιν καὶ διάσωσιν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ τούτου μνημείου χάριν τῆς ἐπιστήμης κτλ. Τὸ φυλλάδιον, ἐν ᾧ κατεχωρίσθη ὁ λόγος τοῦ κ. προέδρου, ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ προεδρείου καὶ πρὸς τὸν κ. Ζάππαν ἀπ' εὐθείας. Ὅποια ἰσχυρώτερα καὶ πειστικώτερα ἐπιχειρήματα παρὰ τὰ τοῦ λόγου ἐκείνου ἡδύνατο ἄλλος νὰ μεταχειρισθῇ παρὰ τῷ κ. Ζάππα; Ἄλλ' ὁ κ. Ζάππας φαίνεται ἐκ τῶν πραγμάτων ὅτι εἰς μίαν ἰδέαν ἀφιερῶθη, αὐτὴν λατρεύει καὶ αὐτὴν κατὰ χρέος θέλει νὰ φέρῃ εἰς πέρας· καὶ δὲν πρέπει νομίζω νὰ παραξενευώμεθα διὰ τῆς αὐτῆς ὀριστικῆς πεποιθήσεως· τοιοῦτος δὲ ὢν, πιστεύω ὅτι εἶναι λίαν ἀξιόπαινος, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπιτροπὴ τῶν Ὀλυμπίων, συγκειμένη ἀπὸ ἀνδρας διαπράττοντας τὰ δημόσια καὶ περὶ αὐτῶν ἐνδιαφερομένους, δὲν εἶναι ἀξία μομφῆς, διότι προτιμᾷ τὴν ἀξίαν καὶ τὴν πρὸς τὸ ἔθνος χρησιμότητα καὶ ὠφέλειαν ἐκ τῆς ἐν τῇ θέσει ἐκείνῃ, συνεχομένη τῷ πανθηναϊκῷ σταδίῳ, τοποθετήσεως τοῦ μεγάρου τῶν Ὀλυμπιακῶν ἐκθέσεων, ἣ τὴν ἀξίαν καὶ χρησιμότητα τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἐρειπίων· ἀλλ' ἄς ἐπανέλθω ἐκεῖ ὅπου διεκόπη.

Ἐν ὀνόματι λοιπὸν τοῦ κ. Ζάππα ὑπεβλήθη τῇ κυβερνήτῃ

σει, ὡς εἶπον, παράστασις ἀπαιτήσεως ἀποζημιώσεων καὶ διαμαρτύρησις συγχρόνως διὰ τὰς συνεπειὰς τῶν ἀτελευτήτων ἀναβολῶν τῆς παρ' αὐτοῦ ὀφειλομένης εἰς τὸ ἔθνος καὶ παρ' αὐτοῦ παντὶ σθένει ἐπισπευδομένης ἐκπληρώσεως, τῆς περὶ ἀνεγέρσεως μεγάρου τῶν Ὀλυμπίων ῥητῆς καὶ δι' αὐτὸν ὑποχρεωτικῆς διατάξεως τῆς διαθήκης.

Εἰς μίαν τῶν τότε γραφομένων ἐπιστολῶν του πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν ἔγραφεν ὁ κ. Ζάππας περίπου τάδε· «Εὐχομαι εἰς » τὸν Θεὸν νὰ μὴ μοῦ ἀφαιρεθῇ ἡ ὑπομονὴ μεθ' ἧς ὑποφέρω » τὰς ἀνελπίστους ταύτας πικρίας, εὐχομαι δὲ νὰ μὴ παύσῃ » καὶ ἡ ζωὴ μου, ὡς ἀνθρώπου ὄντητος καὶ ἐμοῦ, ἵνα μὴ, » ἔργον τοιοῦτον μείνῃ εἰς τὴν τύχην του πλέον ἐν τῷ μέλλοντι». Φαντασθῶμεν, κύριοι, ὅτι ἐν τῇ ἀτελευτήτῳ παρατάσει τῶν τοιοῦτων βραδυτήτων καὶ ἀναβολῶν, ἐπέρχεται τὸ χρεῶν καὶ εἰς τὸν κ. Ζάππαν· ἀπὸ ποῖον πλέον θὰ ἐλπίσωμεν τὴν ἀνάγερσιν τοῦ ἐνωφελεστάτου μεγάρου τῶν Ὀλυμπίων μετὰ τοῦ Σταδίου, ὡς ἡ διαθήκη διατάσσει, ἀξιόπρεπτος καὶ εὐρυχώρου ;

Ῥητέον ἐν τούτοις καὶ τοῦτο, ὅτι ὁ ἐργολάβος τῆς θεμελιώσεως καὶ τοῦ βᾶθρου τῆς οἰκοδομῆς, προμηθευθεὶς ὑλικά, ἐπὶ τόπου σωρευθέντα, καὶ εἰς τὴν σκαφὴν τῶν θεμελιῶν προβαίνων, ἐπειδὴ διεκόπησαν βιαίως ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας αἱ ἐργασίαι του, ἤγειρεν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ δημοσίου περὶ ἀποζημιώσεως ἐξόδων καὶ κερδῶν.

Εἰς τοιαύτην δυσχέριαν περιελθόντων τῶν πραγμάτων, ἡ κυβέρνησις συνεσκέφθη μετὰ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ εὐρέθη τρόπος συμβιβάζων τὴν διατήρησιν τῶν δαπάναις τοῦ κυρίου Ζάππα ἀνακαλυφθέντων ἐρειπίων τοῦ βαλανείου, μὲ τὴν τοποθέτησιν τοῦ νέου κτηρίου μεταξὺ ἐκείνων καὶ τοῦ ἀνακτορικοῦ κήπου, διὰ τῆς βραχύνσεως τῶν πρὸς μεσημβρίαν καὶ ἄρκτον μεγάλων προεχβολῶν τοῦ σχεδίου αὐτοῦ. Ἡ ἐξέτασις καὶ μελέτη τῆς ἰδέας αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου τῆς

οικοδομῆς, παρεδόθη εἰς ἀρμοδίους ἀρχιτέκτονας, οἵτινες ἐπιφάνθησαν ὅτι διὰ τῆς βραχύσεως ταύτης οὐδὲν ἄλλο παραβλάπτονται αἱ βάσεις τοῦ ἀπὸ τὴν διαθήκην ὑποχρεωτικοῦ σχεδίου, καὶ ὅτι κάλλιστα συμβιβάζεται ἡ κατὰ 10 — 15 Β. πῆχεις μακρὰν τῆς μεγάλης δεξαμενῆς τοῦ βαλανείου τοποθέτησις τοῦ ἀνεγερθησομένου μεγάρου, καὶ αὕτη εἶναι ἡ ὑπόσχεσις τῆς ἐπιτροπῆς, ἧς ἐμνήσθη ὁ γραμματεὺς ἐν τῇ ἀναγνωσθεῖσῃ ἐκθέσει, καὶ τὴν ὁποίαν εὐρίσκει ἐν τοῖς ἐπομένοις μὴ τηρηθεῖσιν. Ἐν τσοούτῳ συνεπέα τῆς ρηθείσης ἀποφάνσεως ἀρχιτεκτόνων, ἐξεδόθη εἰδικὸν περὶ τῆς τοποθετήσεως τοῦ νέου κτιρίου Β. διάταγμα.

Εἶναι περιττὸν νὰ εἶπω, κύριοι, μὲ ὁποίαν ψυχῆς εὐχαρίστησιν ἐχαιρέτισεν ὁ κ. Ζάππας τὴν περὶ τοῦ διατάγματος εἰδήσιν. Πάντες γνωρίζομεν τὴν ἐπισημοτάτην καὶ πανηγυρικὴν κατάθεσιν τοῦ θεμελίου λίθου, μεθ' ἣν νέαι ἐργοδοσίας συμφωνίαι συνωμολογήθησαν καὶ ἡ σκαφή τῶν θεμελίων προέβη, ὅτε πάλιν, διότι ἐν τοῖς χάνδαξι τῶν θεμελίων ἀπηντήθησαν τοῖχοί τινες θεμελίων πολὺ ἀπ' ἀλλήλων ἀπέχοντες, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἀρκτικοῦ τοίχου τοῦ βαλανείου ἀναχωροῦντες πρὸς ἄρκτον καὶ ἄλλα τινὰ σποράδιον πλακόστρωτα μικρὰ καὶ εἰς βάθος κεχωσμένα ἐδάφη, τὸ προεδρεῖον τῆς ἡμετέρας ἐταιρίας προέβη εἰς νέας ἀπαγορεύσεως τῶν οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν αἴτησιν πρὸς τὸ ὑπουργεῖον, καὶ ἐπειδὴ ἡ κυβέρνησις δὲν εἰσῆκουσεν, ἐκφράζεται οὕτω δημοσίᾳ ἡ μομφὴ ἐξ ἧς ὠρμήθη ἐν τῇ ἀφήγησιν ταύτῃ.

Ἐπειδὴ λοιπὸν οὐδεὶς οὐδέποτε ἐγένετο μεγαλείτερος ὀρυβος ὑπὲρ ἀρχαίου τινὸς ἢ ὅσον ὑπὲρ τοῦ μεσαιωνικοῦ τούτου βαλανείου, θεωρῶ, κύριοι, ἀρμοδίαν τὴν περίστασιν νὰ ἐξετάσωμεν τὸν ἐθνικὸν σκοπὸν καὶ τὰ ὄρια τῆς ἀποστολῆς ἣν ἀνέλαβε νὰ ἐκπληροῖ ἡ ἡμετέρη ἀρχαιολογικὴ ἐταιρία κατὰ τὸν ὄργανισμὸν αὐτῆς.

Ὁ περὶ ἐπιστημονικῶν συλλογῶν καὶ περὶ ἀρχαιοτήτων

νόμος τοῦ 1834, ἔργον σοφὸν ἐκ τῶν ἐπὶ ἀντιβασιλείας, ἐ-
δεῖτο ὑπηρετῶν καὶ μέσων πλείοτερων ἢ ὅσων ἐδύνατο νὰ
ἔχῃ εἰς τὴν διάθεσίν της ἡ κυβέρνησις. Τὸ 1837 συνέστη
κατὰ πρῶτον ἡ ἀρχαιολογικὴ ἡμῶν ἐταιρία· ἐκοιμήθη μετ'
ὀλίγον καὶ ἀναβιώσατα ἐξακολοθεῖ ταχτικῶς ἀπὸ τοῦ 1858
τὴν λειτουργίαν αὐτῆς. Ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ πολλὰς
ὑπερενίκησε δυσκολίας καὶ προσκόμματα, χάρις ἰδίως εἰς τὴν
μετ' αὐταπαρνήσεως ἀφοσίωσιν χρηστῶν ἀνδρῶν ἐκ τῶν τοῦ
Συμβουλίου, εἰς τὸν ζῆλον καὶ τοὺς ἀτρύτους κόπους τῶν
ὁποίων ὀφείλεται ἡ προκοπὴ τῶν τῆς ἐταιρίας, καὶ εἰς οὓς
δικαίως ἀπεβλέψατε ἔκτοτε μετ' ἄκρας ἐπιτυχίας εἰς τὴν ἐκ-
λογὴν σας· ἐννοῶ δὲ τοὺς ἐπιστήμονας ἀνδρας, οἵτινες ἀπο-
τελοῦν τὸν σταθερὸν πυρῆνα εἰς πᾶσαν τοῦ Συμβουλίου νέαν
ἐκλογὴν.

Διὰ τῶν τοιούτων λοιπὸν ἀνδρῶν ἡ ἐταιρία ἡμῶν ἀναζη-
τεῖ τὰ ἀρχαῖα ὅπου ἂν ὑπάρχωσι, φροντίζει περὶ τῆς δια-
σώσεως αὐτῶν· κατηχεῖ, προτρέπει, νουθετεῖ, καταγγέλλει,
καὶ δι' ἐντίμου ἐποπτείας καὶ διὰ συνδρομῆς ἀγαθῶν πατριω-
τῶν καὶ τῆς κυβερνήσεως, κατορθοῖ ἀνασκαφὰς καὶ καταρτίζει
τὴν μεγάλην συλλογὴν παντοίων ἀρχαίων εἰς μουσεῖον, ὅπερ
εἶναι αὐτὸ τὸ ἐθνικὸν μουσεῖον. Ἀλλ' ὁ περὶ ἀρχαιοτήτων νό-
μος, οὗτινος ὑπρέτης εἶναι καὶ ἡ ἐταιρία, σέβεται τὴν ἰδιο-
κτησίαν· ἀφοῦ δὲ αἱ νέαι Ἀθῆναι ἐγείρονται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους
τῶν ἀρχαίων, σπιθαμὴ γῆς ἴσως δὲν ὑπάρχει ὑπὸ τὴν ὁ-
ποίαν νὰ μὴ κῆται καὶ ἀρχαῖόν τι, διὰ τοῦτον ὁμως τὸν λό-
γον οὐδεὶς ἀπηγορεύθη νὰ οἰκοδομήσῃ, ἔστω καὶ πενιχρω-
τάτην καλύβην. Μεταξὺ μυρίων μνημονεύω προσφάτου γε-
γονότος. Ὀλίγα εἶναι ἡμέραι, ἀφ' ἧς αἰτήσῃ τοῦ Συμβου-
λίου, τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἑκκλ. καὶ τῆς Παιδείας, ἐπιτεί-
λατο καὶ ἠγοράσθη, ἐν ὀνόματι τοῦ δημοσίου, ἰδιωτικὸν γή-
πεδον πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν κατὰ τὸ Δίπυλον ἐνεργουμέ-
νων ἀνασκαφῶν ὑπὸ τῆς ἡμετέρας ἐταιρίας· ἀλλ' ἡ κυβερ-

νησις εἶναι δυνατόν νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς πάσας τῶν περιεχουσῶν ἀρχαῖα ἰδιωτικῶν ἰδιοκτησιῶν τὰς ἀποζημιώσεις ;

Ὁ κ. γραμματεὺς ἐμνημόνευσε πρὸ μικροῦ ἅτι ὁ κ. Λ. Μελάς κατεσκέπασε τὴν γραμμὴν τοῦ ἀρχαίου περιβόλου τῆς πόλεως, ἣν εὔρεν ἐν τῇ σκαφῇ τῶν θεμελίων τῆς πρὸ δύο ἐτῶν ἀνεγερθείσης οἰκίας του, διότι, καί τοι τοῦ Συμβουλίου ἡμῶν ἐπιμένοντος ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τῶν φανέντων ἀρχαίων δι' ἀπαγορεύσεων τῆς οἰκοδομῆς, ἡ κυβέρνησις δὲν εἰσήκουσε· διότι ὤφειλε νὰ ἀποζημιώσῃ τὸν κ. Μελᾶν διὰ τὴν ἀξίαν ταῦ οἰκοπέδου του καὶ τῶν ἕως τότε οἰκοδομικῶν δαπανῶν του.

Καὶ ὁ Ζάππας, κύριοι, λέγει, καὶ λέγει μετ' ἐπιμονῆς μάλιστα, ἀφοῦ καὶ διὰ τὴν ἐλαχίστην ἰδιωτικὴν οἰκοδομὴν δὲν ὑπάρχει νόμιμον κώλυμα ἢ ἀπαγόρευσις ὁ λόγος ὅτι καίτοι ἀρχαῖα ἐκεῖ, διατί δι' ἐμὲ, ὅστις δὲν ἐγείρω οἰκίαν ἰδίαν, ἀλλ' ἔθνικόν οἰκοδόμημα ἐπὶ τῆς ἰδιοκτησίας μου καὶ ἐπὶ τῆς πρὸς τοῦτο παρακεχωρημένης διὰ νόμου ἐκτάσεως, παρεμβάλλονται τσαῦτα προσκόμματα, οὔτε τῆς προτάσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἀπαραλλάκτου τῇ τοῦ κ. Λ. Μελά, γινομένης δεκτῆς ;

Ἐφοῦ λοιπὸν ἡ ἰδιοκτησία εἶναι σεβαστὴ, ἡ δὲ κυβέρνησις δὲν δύναται ἀπολύτως νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὴν ἐξαγορὰν πάσης τοιαύτης περιεχούσης ἀρχαῖα, αἱ ἐργασίαι τῆς ἐταιρίας ἡμῶν περιορίζονται κατ' ἀνάγκην ἐντὸς τοῦ μεταξὺ τῶν ὁρίων τούτων χώρου. Ἐκτὸς δὲ τούτων φρονῶ, ὅτι ὀφείλομεν νὰ ἀναγνωρίσωμεν καὶ εἰς τὴν κυβέρνησιν ἰκανότητά τινα καὶ δικαίωμά τι, ὅπερ ἢ ὑπερτάτη αὐτῆς θέσις τῇ χορηγεῖ, ἵνα, ἐντὸς τοῦ νόμου, κρίνῃ μόνη αὐτὴ καὶ προτιμᾷ, μεταξὺ συγκρουομένων ἐθν. συμφερόντων, τὸ συμφερότερον. Τοιαύτην τινα κρίσιν καὶ προτίμησιν φαίνεται ὅτι ἔχαμε, παραδεχθεῖσα ὀριστικῶς τὴν τοποθέτησιν τοῦ Ζαππείου μεγάρου περίπου εἰς τὴν ἀπ' ἀρχῆς ἐκλεχθεῖσαν δι' αὐτὸ κα-

ταλληλοτέραν καὶ πρὸς τοῦτο διὰ νόμου παραχωρηθεῖσαν
θεσίν.

Δι' ὅλους τοὺς προειρημένους λόγους, κύρια, ὀφείλω νὰ
ἀποκρούσω τὴν ἐν τῇ ἐκθέσει τῇ ἀναγνωσθεῖση ὑπὸ τοῦ κ.
γραμματέως ἐκφραζομένην μομφὴν κατὰ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν
Ὀλυμπίων, κατὰ τῆς κυβερνήσεως καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ κ.
Ζάππα.

Τούτων ῥηθέντων προέβη ἡ Συνέλευσις εἰς ἐκλογὴν τῆς
ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἐξελέχθησαν οἱ κύριοι Ἰω. Ἀγ-
γελόπουλος, Κ. Πορφυρόπουλος καὶ Θ. Κορομάντζος, καὶ
οὕτω διελύθη ἡ Συνέλευσις περὶ τὴν μίαν μετὰ μεσημβρίαν.

Τῇ δὲ 2 ἰουνίου 1872, ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὥρα 10 πρ. μεσ.
συνελθόντων αὖθις ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἑταίρων 24, πρῶτον
μὲν ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς κ. Κ. Πορφυ-
ρόπουλος ἀνέγνω τὴν ἐξῆς ἐκθεσιν.

Πρὸς τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τῶν ἑταίρων τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας.

Οἱ ὑπογεγραμμένοι, συγκροτοῦντες τὴν παρὰ τῆς γενι-
κῆς ταύτης Συνελεύσεως ἐκλεγείσαν, κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ
ὀργανισμοῦ τῆς Ἑταιρίας, ἐξελεγκτικὴν τῆς χρηματικῆς
διαχειρίσεως τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου κατὰ τὸ ἄρτι λη-
ξαν λογιστικὸν ἔτος τῆς Ἑταιρίας ἐπιτροπὴν, ἐτελέσαντες
τὴν ἀνατεθεῖσαν ἡμῖν ἐντολὴν, ὑποβάλλομεν εἰς γνῶσιν τῆς
Συνελεύσεως τὰ ἐξῆς περὶ τῶν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐνερ-
γειῶν ἡμῶν.

Τιθέντος τοῦ κ. ταμίου τῆς Ἑταιρίας εἰς τὴν διάθεσιν ἡ-
μῶν ἐν πρώτοις τὰ λογιστικὰ αὐτοῦ βιβλία, ἧτοι, τὰ στε-